

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

7 päivänä lokakuuta 2015*

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Talous- ja rahapolitiikka — EKP —
Kansalliset keskuspankit — Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestely — Velkainstrumenttien
osto-ohjelma — Sopimus velkainstrumenttien vaihdosta yksinomaan eurojärjestelmän keskuspankkien
hyväksi — Yksityisen sektorin osallistuminen — Yhteistoimintalausekkeet — Erillistakaus sellaisen
takaisinosto-ohjelman muodossa, jolla pyritään tukemaan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuutta —
Yksityiset velkojat — Yksityisille oikeuksia antavan oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen —
Perusteltu luottamus — Yhdenvertainen kohtelu — Lainmukaisesta lainsäädäntötoimesta johtuva
vastuu — Epätavallinen ja erityinen vahinko

Asiassa T-79/13,

Alessandro Accorinti, kotipaikka Nichelino (Italia), ja kantajat, joiden nimet mainitaan liitteessä,
edustajinaan asianajajat S. Sutti, R. Spelta ja G. Sanna,

kantajina,

vastaan

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään aluksi S. Bening ja P. Papapaschalis, sittemmin
P. Senkovic ja M. Papapaschalis ja lopuksi Senkovic, avustajinaan asianajajat E. Castellani, B. Kaiser ja
T. Lübbig,

vastaajana,

jossa vaaditaan korvausta vahingosta, jota kantajille on aiheutunut erityisesti Helleenien tasavallan
liikkeeseen laskemien tai täysimääräisesti takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien
vakuuskelpoisuudesta velkojen vaihtoa koskevan Helleenien tasavallan tarjouksen yhteydessä 5.3.2012
tehdystä EKP:n päätöksestä 2012/153/EU (EUVL L 77, s. 19), sekä EKP:n muista toimista, jotka
liittyvät Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Prek sekä tuomarit I. Labucka ja V. Kreuschitz
(esittelevä tuomari),

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisen käsittelyn ja 25.2.2015 pidetyn istunnon,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 1 SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tavoitteista ja perustehtävistä.
- 2 EKPJ:n ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 4 (EUVL 2010 C 83, s. 230; jäljempänä perussääntö) 2 artiklassa ja 3 artiklan 1 kohdassa määritellään nämä tavoitteet ja tehtävät samalla tavalla.
- 3 Perussäännön 18 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. EKPJ:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen tehtävien hoitamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat:

- toimia rahoitusmarkkinoilla joko ostamalla ja myymällä suoraan (avistakauppana tai termiinkauppana) tai takaisinostosopimuksella taikka antamalla tai ottamalla lainaksi euro- tai muun valuutan määräisiä saatavia ja siirtokelpoisia arvopapereita sekä jalometalleja;
- tehdä luottotoimia luottolaitosten ja muiden markkinaosapuolten kanssa; luottoa annettaessa vakuuksien on oltava riittävät.

2. EKP määrittelee omien avomarkkina- ja luottotoimiensa sekä kansallisten keskuspankkien avomarkkina- ja luottotoimien yleiset periaatteet, mukaan lukien sellaisista edellytyksistä tiedottamisen periaatteet, joiden vallitessa ne ovat valmiita toteuttamaan kyseisiä toimia.”

- 4 Euroopan keskuspankki (EKP) määritteli avomarkkina- ja luottotoimien yleiset periaatteet ensin eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä 31.8.2000 antamissaan suuntaviivoissa 2000/776/EKP (EKP/2000/7) (EYVL L 310, s. 1). Näitä suuntaviivoja muutettiin sittemmin useaan kertaan, ja lopulta ne konsolidoitiin ja korvattiin 1.1.2012 lähtien eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä 20.9.2011 annetuilla EKP:n suuntaviivoilla 2011/817/EU (EKP/2011/14) (EUVL L 331, s. 1). Kyseisten suuntaviivojen liitteessä I, jonka otsikkona on ”yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä” (jäljempänä yleisasiakirja), esitetään perusteet, joita sovelletaan rahapolitiikan yhtenäiseen täytäntöönpanoon euroalueella, ja niihin kuuluu ”vakuuskelpoisten omaisuserien” määritelmä (6 kohta). EKP on täsmentänyt tätä määritelmää viimeksi suuntaviivoissaan 2011/817 vahvistamalla erityisesti yleisasiakirjan 6.3.1 ja 6.3.2 kohdassa perusteet, joita sovelletaan sekä hyvän luottokelpoisuuden vähimmäisvaatimukseen tai luottokelpoisuuden alarajaan että jälkimarkkinakelpoisten omaisuserien luottokelpoisuusvaatimukseen.

Asian tausta

- 5 Kreikan hallituksen liikkeeseen laskemien velkainstrumenttien tavanomainen luokitus rahoitusmarkkinoilla häiriintyi toukokuussa 2010 Kreikan valtion rahoituskriisin ja niiden keskustelujen vuoksi, jotka koskivat euroalueen jäsenvaltioiden ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tukemaa Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelysuunnitelmaa, mikä vaikutti kielteisesti euroalueen rahoitusjärjestelmän vakauteen.
- 6 EKP päätti tässä tilanteessa Kreikan valtion liikkeeseen laskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien vakuuskelpoisuutta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä 6.5.2010 antamallaan päätöksellä (EKP/2010/3) (EUVL L 117, s. 102), että ”niitä eurojärjestelmässä sovellettavia luottokelpoisuuden vähimmäisvaatimuksia, jotka täsmennetään yleisasiakirjan 6.3.2 kohdassa olevissa

jälkimarkkinakelpoisten omaisuuserien luottokelpoisuusvaatimuksia koskevissa säännöissä” ei tilapäisesti sovelleta (kyseisen päätöksen 1 artiklan 1 kohta). Kyseisen päätöksen 2 artiklan mukaan ”eurojärjestelmän määrittämää luottokelpoisuuden alarajaa ei sovelleta Kreikan valtion liikkeeseen laskemiin jälkimarkkinakelpoiisiin velkainstrumentteihin” ja ”nämä omaisuuserät säilyttävät vakuuskelpoisuutensa eurojärjestelmän rahapoliittisissa operaatioissa niiden ulkoisesta luottoluokituksesta riippumatta”. Kyseisen päätöksen 3 artiklassa määrätään vastaavasta säännöstä, jota sovelletaan ”sellaisiin jälkimarkkinakelpoiisiin velkainstrumentteihin, joiden liikkeeseenlaskija on Kreikkaan sijoittautunut yhteisö ja joilla on Kreikan valtion täysimääräinen takaus”.

- 7 Päätöksen 2010/268 johdanto-osan 5 perustelukappaleessa todetaan muun muassa, että ”toimenpidettä sovelletaan väliaikaisesti, kunnes EKP:n neuvosto katsoo, että rahoitusjärjestelmän vakaus sallii eurojärjestelmän rahapoliittisia operaatioita koskevien säännösten normaalin soveltamisen”.
- 8 EKP antoi 14.5.2010 päätöksen 2010/281/EU arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman perustamisesta (EKP/2010/5) (EUVL L 124, s. 8) SEUT 127 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luettelakohdan ja erityisesti perussäännön 18 artiklan 1 kohdan perusteella.
- 9 Päätöksen 2010/281 johdanto-osan 2–5 perustelukappaleessa todetaan muun muassa seuraavaa:

”(2) EKP:n neuvosto teki 9 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen väliaikaisesta arvopaperimarkkinoita koskevasta ohjelmasta (jäljempänä ’ohjelma’) ja ilmoitti julkisesti, että ohjelman käynnistäminen on tarpeen, kun otetaan huomioon rahoitusmarkkinoilla vallitsevat poikkeukselliset olosuhteet ja erityisesti tiettyjen markkinasegmenttien vakavat jännitteet, jotka haittaavat rahapolitiikan välittymismekanismin toimintaa ja sen myötä keskipitkän aikavälin hintavakauteen tähtäävän rahapolitiikan tehoa. Ohjelman mukaan euroalueen kansalliset keskuspankit ja EKP voivat tehdä suoraan vastapuolten kanssa interventioita euroalueen julkisen ja yksityisen sektorin velkapaperien markkinoilla; kansalliset keskuspankit toimivat EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperustetta vastaavan prosenttiosuuden mukaisesti.

(3) Ohjelma on osa eurojärjestelmän yhteistä rahapolitiikkaa, ja sitä sovelletaan väliaikaisesti. Ohjelman tarkoituksena on puuttua arvopaperimarkkinoiden toiminnan häiriöihin ja palauttaa rahapolitiikan välittymismekanismin tarkoituksenmukainen toiminta.

--

- (5) Eurojärjestelmän keskuspankit toteuttavat eurojärjestelmän yhteisen rahapolitiikan osana ohjelman mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien suorat ostot tämän päätöksen ehtojen mukaisesti”.
- 10 Päätöksen 1 artiklan otsikkona on ”Arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman perustaminen”, ja sen 1 artiklassa määrätään muun muassa, että ”eurojärjestelmän keskuspankit voivat -- ostaa jälkimarkkinoilta sellaisia kelpoisuusvaatimukset täyttäviä jälkimarkkinakelpoisia velkainstrumentteja, joiden liikkeeseenlaskija on sellaisen jäsenvaltion, jonka rahayksikkö on euro, keskushallinto tai julkisyhteisö”. Sen 2 artiklassa määrätään velkainstrumentteja koskevista kelpoisuusvaatimuksista muun muassa, että ne ovat ”euromääräisiä” ja niiden liikkeeseenlaskijoina ovat keskushallinto tai kyseiset julkisyhteisöt.
- 11 Rahoituslaitosten maailmanlaajuinen järjestö Kansainvälinen rahoitusinstituutti (IIF) totesi 1.7.2011 päivätyssä lehdistötiedotteessaan muun muassa seuraavaa:

”Kansainvälisen rahoitusinstituutin hallitus työskentelee jäsentensä ja muiden rahoituslaitosten, julkisen sektorin ja Kreikan viranomaisten kanssa paitsi tarjotakseen [Helleenien tasavallalle] huomattavaa tukea kassavirran kohentamiseen, myös luodakseen perustan kestävämmälle velallisasemalle.

Yksityinen rahoitusyhteisö on valmis toimimaan vapaaehtoisesti, yhteistyössä, läpinäkyvästi ja laajamittaisesti tukeakseen [Helleenien tasavaltaa], koska olosuhteet ovat ainutlaatuiset ja poikkeukselliset. – –

Yksityisten sijoittajien osuus täydentää rahoitustukea ja julkista rahoitusta, ja se koskee vain rajoitettua määrää velkainstrumentteja – –”

12 Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ja Euroopan unionin toimielimet kokoontuivat 21.7.2011 käsittelemään toimenpiteitä, joita oli toteutettava euroalueelle aiheutuneiden vaikeuksien ratkaisemiseksi.

13 Niiden 21.7.2011 päivätyssä yhteisessä lausumassa todettiin muun muassa seuraavaa:

”1. Suhtaudumme myönteisesti toimenpiteisiin, joita Kreikan hallitus on toteuttanut vakaannuttaakseen julkisen taloutensa ja tehdäkseen talousuudistuksia, sekä uuteen toimenpidesarjaan, mukaan lukien yksityistäminen, jonka Kreikan hallitus taannoin hyväksyi. Nämä toimenpiteet ovat ennennäkemättömiä ponnistuksia, jotka ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta Kreikan talous löytäisi kestävänsä kasvun tien. Olemme tietoisia ponnistuksista, joita sopeutustoimet vaativat Kreikan kansalaisilta, ja vakuuttuneita siitä, että nämä uhraukset ovat väistämättömiä talouden elpymiseksi ja edistävät maan tulevaa vakautta ja vaurautta.

2. Sovimme tukevamme [Helleenien tasavaltaa] koskevaa uutta ohjelmaa ja kattavamme IMF:n ja yksityisen sektorin vapaaehtoisen osuuden ansiosta rahoituksen alijäämän täysimääräisesti. Julkisen rahoituksen kokonaismääräksi arvioidaan noin 109 miljardia. Tällä ohjelmalla pyritään erityisesti korkokannan alentamisen ja takaisinmaksuaikojen pidentämisen avulla saamaan velkaantuneisuus huomattavasti kestävämmälle tasolle ja kohentamaan [Helleenien tasavallan] pääomitusprofiilia. Pyydämme IMF:ää edelleen rahoittamaan osaltaan uutta [Helleenien tasavaltaa] koskevaa ohjelmaa. Aiomme käyttää [Euroopan rahoitusvakausrahastoa] rahoitusvälineenä seuraavan lainannoston yhteydessä. Seuraamme erittäin tarkasti ohjelman täsmällistä täytäntöönpanoa komission EKP:n ja IMF:n kanssa toteuttaman säännöllisen arvioinnin perusteella.

– –

5. Rahoitussektori ilmoitti, että se oli valmis tukemaan [Helleenien tasavaltaa] vapaaehtoisuuden pohjalta käyttämällä eri mahdollisuuksia, joiden avulla voidaan vielä vahvistaa toimintakykyä kattavasti. Yksityisen sektorin netto-osuudeksi arvioidaan 37 miljardia euroa – –. Erillistakaus myönnetään tukemaan takauksen laatua sen jatkuvan käytön mahdollistamiseksi, jotta Kreikan pankit voivat osallistua eurojärjestelmän likviditeettioperaatioihin. Annamme asianmukaiset varat, jotta Kreikan pankeille voidaan tarvittaessa pääomittaa uudelleen.”

14 Kyseisen lausuman 6 kohdassa todetaan yksityisen sektorin osallistumisesta seuraavaa:

”Täsmennetään yleisesti euroalueen yksityissektorin osallistumisesta, että [Helleenien tasavalta] tarvitsee poikkeuksellisen ja hyvin erityisen ratkaisun.”

15 Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet antoivat 26.10.2011 pitämässään huippukokouksessa seuraavan julkilausuman:

”12. Yksityisen sektorin osallistumisella on keskeisen tärkeä rooli, jotta [Helleenien tasavallan] velkaantuneisuus saadaan kestäväälle tasolle. Tästä syystä olemme tyytyväisiä keskusteluihin, joita on käynnissä [Helleenien tasavallan] ja sen yksityisten sijoittajien välillä ja joissa pyritään löytämään ratkaisu yksityisen sektorin osallistumisen syventämiseksi. Samaan aikaan Kreikan taloutta koskevan kunnianhimoisen uudistusohjelman kanssa yksityisen sektorin osallistumisella

pitäisi taata Kreikan velan ja BKT:n välisen suhteen pienentyminen, tavoitteena 120 prosentin suhde vuoteen 2020 mennessä. Tässä tarkoituksessa kehotamme [Helleeniiä tasavaltaa], yksityisiä sijoittajia ja kaikkia asianomaisia osapuolia ottamaan käyttöön velkainstrumenttien vapaaehtoisen vaihdon siten, että nimellisleikkaus on 50 prosenttia yksityisten sijoittajien hallussa olevan Kreikan velan nimellisarvosta. Euroalueen jäsenvaltiot osallistuvat kaikkiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät yksityisen sektorin osallistumiseen 30 miljardilla eurolla. Tämän perusteella julkinen sektori on valmis antamaan ohjelman perusteella enintään 100 miljardin euron lisärahoituksen vuoteen 2014 saakka, mukaan lukien Kreikan pankkien edellyttämä pääomitus. Uudesta ohjelmasta pitäisi päättää vuoden 2011 loppuun mennessä, ja velkainstrumenttien vaihto pitäisi toteuttaa vuoden 2012 alussa. Pyydämme IMF:ää osallistumaan edelleen Kreikan uuden ohjelman rahoitukseen.

--

14. Erillistakauksella tuetaan takauksen laatua, jotta annetaan Kreikan pankeille mahdollisuus edelleen turvautua siihen ja ne voivat osallistua likviditeetin myöntämistä koskeviin toimiin eurojärjestelmän yhteydessä.
15. Yleinen näkemyksemme euroalueen yksityisen sektorin osallistumisesta ilmenee 21.7.[2011] tekemästämme päätöksestä, jonka mukaan [Helleenien tasavallan] tilanne edellyttää poikkeuksellista ja ainutlaatuista ratkaisua.”
- 16 Kreikan valtiovarainministeriön 17.11.2011 päivätyn lehdistötiedotteen mukaan kyseinen ministeriö oli aloittanut neuvottelut Kreikan velkainstrumenttien haltijoiden kanssa valmistellakseen näiden velkainstrumenttien vapaaehtoista vaihtoa siten, että yksityisten sijoittajien hallussa olevan Kreikan velan nimellisarvoon tehdään nimellinen 50 prosentin leikkaus ("haircut"), siten kuin todetaan 26.10.2011 päivätyn julkilausuman 12 kohdassa.
- 17 Yhtäältä EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ja toisaalta Helleenien tasavalta tekivät 15.2.2012 vaihtosopimuksen, jonka kohteena oli EKP:n ja kansallisten keskuspankkien hallussa olevien Kreikan velkainstrumenttien vaihto sellaisia Kreikan uusia velkainstrumentteja vastaan, joilla oli sama nimellisarvo ja korko sekä samat koronmaksupäivät ja takaisinmaksupäivät kuin vaihdettavilla velkainstrumenteilla mutta joilla oli eri sarjanumerot ja päiväykset.
- 18 EKP antoi 17.2.2012 Kreikan valtiovarainministeriön pyynnöstä SEUT 127 artiklan 4 kohdan nojalla, luettuna yhdessä SEUT 282 artiklan 5 kohdan kanssa, myönteisen lausunnon Kreikan lakiluonnoksesta, joka koski yksityisten velkojien osallistumista Helleenien tasavallan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn, joka perustui erityisesti "yhteistoimintalausekkeiden" (collection action clauses, jäljempänä yhteistoimintalausekkeet) soveltamiseen.
- 19 Eurojärjestelmän 21.2.2012 antamassa julkilausumassa todetaan muun muassa seuraavaa:
"– Euroryhmä kiinnittää huomiota siihen, että Kreikan viranomaiset ja yksityinen sektori ovat päässeet sopimukseen vaihtotarjouksen yleisistä ehdoista kaikkia yksityisen sektorin velkainstrumenttien haltijoita koskevan [yksityisen sektorin osallistumisen (Private Sector Involvement, PSI)] perusteella. Tällä sopimuksella taataan 53,5 prosentin leikkaus. Euroryhmä arvioi, että tämä sopimus on asianmukainen perusta Kreikan valtion velkainstrumenttien haltijoille annettavalle vaihtokehotukselle (PSI). Yksityisen sektorin osallistumisen onnistuminen on välttämätön ennakoedellytys ohjelmalle, jonka on tarkoitus seurata tämänhetkistä ohjelmaa. Euroryhmä luottaa siihen, että yksityiset velkojat osallistuvat merkittävässä määrin velkainstrumenttien vaihtoon, mikä edistäisi huomattavalla tavalla [Kreikan tasavallan] velan kestävyyttä.

--

Euroryhmä kiinnittää huomiota siihen, että Kreikan valtion velkainstrumentit ovat eurojärjestelmän (EKP ja [kansalliset keskuspankit]) hallussa yleisen edun vuoksi. Euroryhmä kiinnittää huomiota siihen, että tuotot, joita koituu eurojärjestelmän hallussa olevista Kreikan valtion velkainstrumenteista, tuloutetaan EKP:lle ja [kansallisille keskuspankeille]. EKP:n voitot suoritetaan [kansallisille keskuspankeille] EKP:n voitonjakoa koskevien perussäännön määräysten mukaisesti. [Kansallisten keskuspankkien] voitot suoritetaan euroalueen jäsenvaltioille voitonjakoa koskevien [kyseisten pankkien] perussääntöjen määräysten mukaisesti.

- 20 Kreikan valtiovarainministeriö yhtäältä julkisti 21.2.2012 päivätyssä lehdistötiedotteessa suunniteltua Kreikan velkainstrumenttien vapaaehtoista vaihtoa koskevan toimenpiteen olennaiset piirteet ja toisaalta ilmoitti tätä koskevan lain valmistelusta ja antamisesta. Tämän toimenpiteen oli tarkoitus sisältää tiettyjen Kreikan velkainstrumenttien yksityisille haltijoille kohdistettu sopimispyyntö ja kehoitus vaihtaa nämä velkainstrumentit uusiin velkainstrumentteihin, joiden nimellisarvo oli 31,5 prosenttia vaihdettujen velkainstrumenttien nimellisarvosta, sekä Euroopan rahoitusvakausrahaston liikkeeseen laskemiin velkainstrumentteihin, jotka erääntyivät 24 kuukauden kuluttua ja joiden nimellisarvo oli 15 prosenttia vaihdetun velan nimellisarvosta, ja Helleenien tasavallan oli määrä luovuttaa nämä eri velkainstrumentit sopimuksen tekemisen yhteydessä. Lisäksi jokaisen tähän vaihtoon osallistuvan yksityisen sijoittajan oli määrä saada bruttokansantuotteeseen sidottuja liikuteltavissa olevia Helleenien tasavallan vakuuksia, joiden nimellisarvo oli yhtä suuri kuin uusien velkainstrumenttien.
- 21 Kreikan valtiovarainministeriön 24.2.2012 päivätyssä lehdistötiedotteessa täsmennettiin yksityisiä sijoittajia koskevaan velkainstrumenttien vapaaehtoiseen vaihtoon (Private Sector Involvement, jäljempänä yksityisen sektorin osallistuminen) sovellettavat ehdot viittaamalla Kreikan velkainstrumenttien haltijoita koskevaan Kreikan lakiin nro 4050/2012, jonka Kreikan parlamentti oli antanut 23.2.2012. Tällä lailla otettiin käyttöön yhteistoimintalausekkeisiin perustuva menettely, jonka nojalla ehdotetuista muutoksista tuli oikeudellisesti pakottavia jokaiselle sellaisien velkainstrumenttien haltijalle, joista säädettiin Kreikan oikeudessa ja jotka oli laskettu liikkeelle ennen 31.12.2011, sellaisina kuin ne on yksilöity yksityisen sektorin osallistumista koskevat kehotukset hyväksyvässä ministerineuvoston toimessa, jos nämä muutokset hyväksytään kokonaisuutena ja sarjoja erottelematta velkainstrumenttien haltijoiden määräänemmistöllä, joka edustaa vähintään kahta kolmasosaa kyseisten velkainstrumenttien nimellisarvosta. Kyseisen lain johdanto-osassa todetaan muun muassa, että ” – – EKP ja eurojärjestelmän muut jäsenet ovat tehneet erikseen sopimuksia [Helleenien tasavallan] kanssa välttääkseen sen, että niiden tehtävä ja institutionaalinen rooli samoin kuin [EKP:n] rooli rahapolitiikan laatimisessa, sellaisena kuin ne ilmenevät perussopimuksessa, vaarannettaisiin”.
- 22 Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemien tai täysimääräisesti takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien vakuuskelpoisuudesta velkojen vaihtoa koskevan Helleenien tasavallan tarjouksen yhteydessä annetun päätöksen EKP/2012/3 kumoamisesta 18.7.2012 annetun päätöksen 2012/433/EU (EKP/2012/14) (EUVL L 199, s. 26) johdanto-osan 3 perustelukappaleen mukaan kansallisille keskuspankeille annettiin samaan aikaan 24.2.2012 erillistakaus takaisinosto-ohjelman muodossa, jotta tuettaisiin Helleenien tasavallan liikkeeseenlaskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien laatua.
- 23 Kantajat eli Alessandro Accorinti ja kantajat, joiden nimet mainitaan liitteessä, jotka ovat Kreikan velkainstrumenttien haltijoita, osallistuivat Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn, ja heidän velkainstrumenttiansa nimellisarvo alentui huomattavasti, kun Kreikan velkojen vaihtoa koskeva tarjous pantiin täytäntöön yksityisen sektorin osallistumisen ja niihin yhteistoimintalausekkeisiin perustuvan menettelyn nojalla, joiden mukaan velkainstrumenttien vaihto tuli pakolliseksi kaikille asianomaisille yksityisille sijoittajille Kreikan lain nro 4050/2012 nojalla.

- 24 EKP antoi 27.2.2012 päätöksen 2012/133/EU Kreikan valtion liikkeeseen laskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien vakuuskelpoisuutta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä annetun päätöksen EKP/2010/3 kumoamisesta (EKP/2012/2) (EUVL L 59, s. 36) (ks. edellä 6 kohta), millä keskeytettiin Kreikan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden soveltaminen eurojärjestelmän rahapoliittisissa operaatioissa.
- 25 Päätöksen 2012/133 johdanto-osan 4 ja 5 perustelukappaleessa esitetään tämän kumoamisen kumoamiseksi yhtäältä, että ”Helleenien tasavalta on yksityisen sektorin osallistumiseen liittyen päättänyt tehdä Kreikan valtion liikkeeseen laskemien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien haltijoille velkojen vaihtoa koskevan tarjouksen”, ja toisaalta, että ”tämä Helleenien tasavallan päätös on entisestään vaarantanut Kreikan valtion liikkeeseen laskemien sekä Kreikkaan sijoittautuneen yhteisön liikkeeseen laskemien ja Kreikan valtion täysimääräisesti takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien riittävyyden vakuutena eurojärjestelmän operaatioissa”.
- 26 Kyseinen päätös tuli sen 2 artiklan mukaan voimaan 28.2.2012.
- 27 Euroopan komissio, joka toimi euroalueen jäsenvaltioiden nimissä, ja Helleenien tasavalta sopivat 1.3.2012 päivätyssä sopimuspöytäkirjassa muun muassa seuraavaa:
- ”Helleenien tasavalta tekee tarjouksen vakuuskelpoisten vielä järjestelemättömien velkainstrumenttien vaihtamisesta siten, että niiden nimellisarvoa alennetaan 53,5 prosenttia. Tällaisten velkainstrumenttien haltijoille tarjotaan olemassa olevien velkainstrumenttien vaihtoa Helleenien tasavallan uusiin velkainstrumentteihin, joiden uusi nimellisarvo on 31,5 prosenttia alkuperäisestä nimellisarvosta. Lisäksi 15 prosenttia alkuperäisestä nimellisarvosta katetaan kyseisille haltijoilla annettavilla velkainstrumenteilla – – ”
- 28 Siinä todetaan Euroopan rahoitusvakausrahaston myöntämistä luotoista muun muassa seuraavaa:
- ”Jotta Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden säilymistä eurojärjestelmän rahapoliittisissa operaatioissa edistettäisiin käytetään 35 miljardin euron summa tähän tarkoitukseen. Tämä toteutetaan ottamalla käyttöön takaisinosto-ohjelma, joka on voimassa niin kauan kuin Helleenien tasavallalle tai sen velkainstrumenteille annetaan maksukyvyttömyysluokitus tai valikoitan maksukyvyttömyyden luokitus velkojen vaihtoa koskevan tarjouksen seurauksena – –”.
- 29 Euroopan rahoitusvakausrahasto, Helleenien tasavalta, Kreikan rahoitusvakausrahasto takaajan ominaisuudessa ja Kreikan keskuspankki tekivät 1.3.2012 sopimuksen 35 miljardin euron suuruisesta rahoitustukivälineestä rahoittaakseen erillistakauksen, joka myönnettiin takaisinosto-ohjelman muodossa, ja edistääkseen Kreikan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden säilymistä eurojärjestelmän luottotoimien yhteydessä.
- 30 EKP teki 5.3.2012 päätöksen 2012/153/EU Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemien tai täysimääräisesti takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien vakuuskelpoisuudesta velkojen vaihtoa koskevan Helleenien tasavallan tarjouksen yhteydessä (EKP/2012/3) (EUVL L 77, s. 19).
- 31 Päätöksen 2012/153 1 artiklan 1 kohdan mukaan ”edellyttäen että Helleenien tasavalta antaa kansallisille keskuspankeille erillistakauksen takaisinosto-ohjelman muodossa, eurojärjestelmän luottotoimissa vakuutena voidaan käyttää sellaisia Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemia tai täysimääräisesti takaamia jälkimarkkinakelpoisia velkainstrumentteja, jotka eivät täytä eurojärjestelmässä sovellettavia luottokelpoisuuden vähimmäisvaatimuksia, – – mutta jotka muutoin täyttävät [yleisasiakirjassa] vahvistetut vakuuskelpoisuusehdot.” Päätöksen 2012/153 1 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”edellä 1 kohdassa tarkoitettut velkainstrumentit ovat vakuuskelpoisia erillistakausten voimassaolon ajan”. Kyseinen päätös tuli sen 2 artiklan mukaan voimaan 8.3.2012.

32 Päätöksen 2012/153 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet ja EU:n toimielimet julkistivat 21 päivänä heinäkuuta 2011 toimenpiteet Kreikan julkisen talouden vakauttamiseksi; näihin kuuluvat sitoutuminen erillistakausten antamiseen Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien laadun vahvistamiseksi. EKP:n neuvosto on päättänyt, että Helleenien tasavalta antaa tällaisia erillistakauksia kansallisten keskuspankkien hyväksi. – –”

33 Kyseisen päätöksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”EKP:n neuvosto on päättänyt keskeyttää väliaikaisesti eurojärjestelmässä sovellettavan luottokelpoisuuden alarajan soveltamisen sellaisten Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemien tai täysimääräisesti takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien osalta, joita koskee erillistakaus”.

34 Päätös 2012/153 tuli sen 2 artiklan nojalla voimaan 8.3.2012.

35 EKP kumosi päätöksen EKP/2012/3 (ks. edellä 32 kohta) 25.7.2012 lähtien päätöksellä 2012/433 (1 ja 2 artikla).

36 Kyseisen päätöksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Helleenien tasavallan Kreikan valtion takaamien tai liikkeeseen laskemien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien haltijoille tekemän velkojen vaihtoa koskevan tarjouksen yhteydessä kansallisille keskuspankeille annettiin 24 päivänä helmikuuta 2012 erillistakauksia takaisinosto-ohjelman muodossa, jotta tuettaisiin Helleenien tasavallan liikkeeseenlaskemien tai takaamien jälkimarkkinakelpoisten velkainstrumenttien laatua.”

37 EKP julkaisi EKP:n johtokunnan päätöksellä 6.9.2012 otsikolla ”6.9.2012 – Velkainstrumentteja koskevien rahapoliittisten operaatioiden tekniset ominaisuudet” seuraavan lehdistötiedotteen:

”Kuten 2.8.2012 ilmoitettiin, [EKP:n] neuvosto teki tänään päätöksiä, jotka koskevat tiettyjä teknisiä ominaisuuksia, jotka liittyvät eurojärjestelmän velkainstrumenteilla tehtäviin rahapoliittisiin operaatioihin valtionvelan jälkimarkkinoilla, tarkoituksena ylläpitää rahapolitiikan välitysmekanismin asianmukaista toimintaa ja säilyttää yhtenäinen rahapolitiikka. Näitä operaatioita kutsutaan rahapoliittisiksi suoriksi kaupoiksi (Outright Monetary Transactions – OMT), ja ne toteutetaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

Ehdollisuus Yksi rahapoliittisten suorien kauppojen välttämätön edellytys koskee tiukkaa ja tehokasta ehdollisuutta, joka liittyy Euroopan rahoitusvakausrahaston/Euroopan vakausmekanismin (ERVR/EVM) asianmukaiseen ohjelmaan. Nämä ohjelmat voivat olla ERVR:n/EVM:n makrotalouden sopeuttamista koskevan kokonaisvaltaisen ohjelman tai ennalta varautumisen ohjelman muodossa (laajennettuihin ehtoihin perustuva luotto – Enhanced Conditions Credit Line) sillä varauksella, että niissä säädetään ERVR:n/EVM:n mahdollisuudesta ostaa velkainstrumentteja ensimarkkinoilta. IMF:n osallistumista on tutkittava myös määriteltäessä kuhunkin maahan liittyviä erityisehtoja ja tällaisen ohjelman seuranta. EKP:n neuvosto tutkii rahapoliittisten suorien kauppojen mahdollisuutta, siltä osin kuin ne ovat perusteltavissa rahapolitiikan kannalta, sillä varauksella, että ohjelman ehtoja noudatetaan kaikilta osin, ja keskeyttää ne heti kun niiden tavoite on saavutettu tai kun makrotalouden sopeuttamista koskevaa ohjelmaa tai ennalta varautumisen ohjelmaa ei noudateta. On

yksinomaan EKP:n neuvoston harkintavallassa päättää perusteellisen tutkimuksen perusteella rahapoliittisten suorien kauppojen aloittamisesta, jatkamisesta ja keskeyttämisestä rahapoliittisen tehtävänsä mukaisesti.

Kattavuus Rahapoliittisia suoria kauppoja harkitaan tulevia ERVR:n/EVM:n makrotalouden sopeuttamista koskevia ohjelmia tai ennalta varautumisen ohjelmia varten, kuten edellä todettiin. Niitä voidaan harkita myös sellaisten jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat tällä hetkellä makrotalouden sopeuttamista koskevassa ohjelmassa, kun ne pääsevät jälleen joukkolainamarkkinoille. Toimenpiteet kohdistetaan tuottokäyrän lyhyisiin maturiteetteihin ja erityisesti valtion joukkolainoihin, joiden maturiteetti on yhdestä kolmeen vuotta. Rahapoliittisten suorien kauppojen määrälle ei aseteta etukäteen rajoituksia.

Velkojen kohtelu Eurojärjestelmä pyrkii täsmentämään rahapoliittisia suoria kauppoja koskevassa säädöksessä, että se hyväksyy saman kohtelun (pari passu) kuin yksityiset tai muut velkojat niiden joukkolainojen osalta, joita euroalueen maat laskevat liikkeeseen ja joita eurojärjestelmä ostaa rahapoliittisilla suorilla kaupoilla, näihin joukkolainoihin liittyvien ehtojen mukaisesti. – –”

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

- 38 Kantajat ovat nostaneet nyt käsiteltävänä olevan kanteen 11.2.2013 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 39 Nausicaa Anadyomène SAS, Pariisiin (Ranska) sijoittautunut yhtiö, jonka toiminnan tarkoituksena on velkainstrumenttien ostaminen, hallinnointi omaan lukuun ja kehittäminen, pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27.5.2013 toimittamallaan asiakirjalla, että se saisi osallistua tähän oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen kantajien vaatimuksia ja että sille toimitettaisiin kaikki nyt käsiteltävään asiaan liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjat luottamuksellisina pidettäviä asiakirjoja lukuun ottamatta.
- 40 Kantajat vaativat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.6.2013 toimittamallaan asiakirjalla unionin yleistä tuomioistuinta antamaan Nausicaa Anadyomènelle luvan osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana heidän vaatimustensa tukemiseksi sekä toimittamaan sille kaikki nyt käsiteltävään asiaan liittyvät oikeudenkäyntiasiakirjat.
- 41 EKP vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.6.2013 toimittamallaan asiakirjalla, että Nausicaa Anadyomènen väliintulohakemus hylättäisiin sillä perusteella, että sillä ei muun muassa ollut suoraa ja tosiasiallista intressiä riidan ratkaisemiseen unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja että unionin yleinen tuomioistuin määräisi, että sen olisi vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvattava EKP:n kulut.
- 42 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin neljänteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä oleva asia siis siirrettiin.
- 43 Unionin yleisen tuomioistuimen neljännen osaston puheenjohtaja hylkäsi 13.12.2013 antamallaan määräyksellä, jota oikaistiin EKP:n vaatimuksesta 14.2.2014 annetulla määräyksellä, Nausicaa Anadyomènen väliintulohakemuksen ja velvoitti sen vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan EKP:lle väliintulohakemukseen liittyvät kulut.
- 44 Unionin yleinen tuomioistuin jätti tiettyjen kantajien päätöksestä 2012/153 nostaman kumoamiskanteen tutkimatta 25.6.2014 antamallaan määräyksellä Accorinti ym. v. EKP (T-224/12, EU:T:2014:611).

- 45 Unionin yleinen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.
- 46 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 25.2.2015 pidetyssä istunnossa.
- 47 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin
- tutkii kanteen
  - toteaa EKP:n olevan vastuussa SEUT 340 artiklan nojalla
  - velvoittaa EKP:n korvaamaan vahingon, jota heille on aiheutunut ja jonka suuruus on vähintään 12 504 614,98 euroa, eli määrät, jotka kukin heistä on ilmoittanut kannekirjelmän 68–72 kohdassa, tai minkä tahansa kohtuullisena ja oikeudenmukaisena pitämänsä summan, sillä varauksella, että sitä täsmennetään oikeudenkäynnin aikana, näille summille laskettuine ”laillisine korkoineen ja viivästyskorkoineen”
  - toissijaisesti velvoittaa EKP:n korvaamaan vahingon, jota heille on aiheutunut ja jonka suuruus on vähintään 3 668 020,39 euroa, eli määrät, jotka kukin heistä on ilmoittanut kannekirjelmän 74–76 kohdassa, tai minkä tahansa kohtuullisena ja oikeudenmukaisena pitämänsä summan, sillä varauksella, että sitä täsmennetään oikeudenkäynnin aikana, näille summille laskettuine ”laillisine korkoineen ja viivästyskorkoineen”
  - edelleen toissijaisesti velvoittaa EKP:n korvaamaan vahingon, jota heille on aiheutunut ja jonka suuruus on vähintään 2 667 651,19 euroa, eli määrät, jotka kukin heistä on ilmoittanut kannekirjelmän 77 ja 78 kohdassa, tai minkä tahansa kohtuullisena ja oikeudenmukaisena pitämänsä summan, sillä varauksella, että sitä täsmennetään oikeudenkäynnin aikana, näille summille laskettuine ”laillisine korkoineen ja viivästyskorkoineen”
  - edelleen toissijaisesti velvoittaa EKP:n korvaamaan vahingon, jota heille on aiheutunut sen sallitun tai virheettömän toiminnan vuoksi kohtuullisena ja oikeudenmukaisena pidettävän määrän mukaisesti, ja
  - velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 48 EKP vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen perusteettomana ja
  - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. EKP:n sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu lainvastaisen toimen perusteella

Tutkittavaksi ottaminen

- 49 EKP arvioi, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska yhtäältä kannekirjelmä ei vastaa 2.5.1991 hyväksytyin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimuksia ja toisaalta silloin, kun se jätettiin, oikeudenkäynti asiassa T-224/12, joka koski vain tiettyjä tämän oikeudenkäynnin kantajia, oli vireillä unionin yleisessä tuomioistuimessa. Lisäksi nyt

käsiteltävällä vahingonkorvauskanteella pyritään kiertämään sellaisten kumoamisvaatimusten tutkimatta jättäminen, joiden kohteena ovat samat lainvastaisuudet ja joissa haetaan rahamääräisiä korvauksia samoin perustein.

- 50 Kanne on 2.5.1991 hyväksytyyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimusten perusteella jätettävä sen mielestä tutkimatta sekä väitettyjen lainvastaisuuksien että väitetyn vahingon osalta, mukaan lukien vahinkojen määrä. Kannekirjelmässä ei täsmennetä riittävästi syytä, joiden vuoksi yksityisen sektorin osallistuminen, joka perustuu Kreikan lakiin nro 4050/2012, voisi aiheuttaa EKP:n vastuun, koska se on toiminut tässä yhteydessä vain neuvonantajana eikä ole voinut aiheuttaa väitettyä vahinkoa edes välillisesti. Myöskään vahingon määrän ilmoittamista ei tueta kannekirjelmässä riittävin todistein. Kannekirjelmän liitteenä olevat tiliotteet eivät vastaa näitä vaatimuksia, sillä näihin liitteisiin ei sisälly nimenomaisia ja täsmällisiä viittauksia asianomaisiin kantajiin.
- 51 EKP:n mukaan kannekirjelmässä ei tueta lainvastaisia menettelytapoja ja niiden syy-yhteyttä väitettyyn vahinkoon koskevia väitteitä riittävin todistein. Kantajat ovat viittanneet väitettyjen EKP:n edustajien ”vakuuttavien julistusten” tueksi kannekirjelmässä ainoastaan yleisesti eri lehtiartikkeleihin ja muihin liitteessä oleviin asiakirjoihin. Sama pätee väitettyihin oikeusvarmuuden periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamisiin sekä väitettyyn harkintavallan väärinkäyttöön, mukaan lukien se, miten EKP:n rooli pelkkänä neuvonantaja olisi voinut johtaa tällaisiin lainvastaisuuksiin. Kantajat eivät selitä kannekirjelmässä sitäkään, miten 15.2.2010 tehty vaihtosopimus tai EKP:n muut toimenpiteet olisivat voineet edistää väitetyn vahingon syntymistä, joka johtuu kokonaan Kreikan lain nro 4050/2012 täytäntöönpanosta. Kantajat eivät myöskään yksilöi kannekirjelmässä mitään EKP:n erityistä menettelytapaa, jolla olisi voitu vielä Kreikan parlamentin edustajilta poliittinen itsenäisyys ja heidän suvereeni päätöksentekovaltansa. Kantajat ovat niin ikään laiminlyöneet osoittaa syy-yhteyden päätöksen 2012/153, joka annettiin vasta sen jälkeen, kun Helleenien tasavalta oli päättänyt turvautua yksityisen sektorin osallistumiseen, ja aiheutuneen vahingon välillä. Lopuksi se toteaa, että kantajat eivät ole esittäneet kannekirjelmässä olennaisia seikkoja, joilla voitaisiin perustella väitetyn vahingon määrää, kuten päivämäärää, jona kyseiset Kreikan velkainstrumentit ostettiin, ja hintaa, jolla ne ostettiin, niiden alkuperäistä maturiteettia, kyseisiin instrumentteihin liittyvien kuponkien erityispiirteitä, uusien kuponkien maksun määrän vähentämisessä yksilöllisesti sovellettuja leikkausprosentteja eikä myöskään ”sijoittajan arviointia 15 prosentista Euroopan rahoitusvakausrahaston velkainstrumentteja, jotka erääntyvät yhden ja kahden vuoden kuluttua, ja vakuuksista, jotka on indeksoitu BKT:hen ja annetaan vaihdossa”.
- 52 Kantajat kiistävät EKP:n väitteet ja katsovat, että heidän kanteensa on tutkittava.
- 53 EKP:n pääasiallisesta väitteestä on todettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 21 artiklan ensimmäisen alakohdan, luettuna yhdessä saman työjärjestyksen 53 artiklan ensimmäisen alakohdan kanssa, ja 2.5.1991 hyväksytyyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kannekirjelmässä on ilmoitettava riidan kohde ja yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen tukeutumatta muihin tietoihin. Oikeusvarmuuden ja hyvän lainkäytön takaamiseksi kanneperusteiden tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kantaja perustaa kanneperusteensa, käyvät ilmi ainakin pääpiirteittäin itse kannekirjelmästä, kunhan ne on esitetty johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi. Jotta nämä edellytykset täyttyisivät, kannekirjelmästä, jossa vaaditaan unionin toimielimen aiheuttamiksi väitettyjen vahinkojen korvaamista, on erityisesti ilmentävä seikat, joiden perusteella kantajan riitauttama toimielimen menettely voidaan yksilöidä, syyt, joiden nojalla kantaja katsoo, että tämän menettelyn ja aiheutetuksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, ja tämän vahingon laatu ja sen laajuus (ks. tuomio 2.3.2010, Arcelor v. parlamentti ja neuvosto, T-16/04, Kok., EU:T:2010:54, 132 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 54 EKP ei voi tässä tapauksessa vedota siihen, että kannekirjelmä ei täytä näitä muotovaatimuksia, koska sen sanamuodossa esitetään riittävällä tavalla tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä menettelytavat, josta sitä moititaan, syyt, joiden vuoksi kantajat arvioivat, että näiden menettelytapojen ja heille väitteen mukaan aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys, sekä näiden vahinkojen laatu ja laajuus. Todellisuudessa EKP:n perustelut tarkoittavat sitä, että se kiistää vahingonkorvausvaatimusten perusteltavuuden sillä varjolla, että se arvioi kanteen tutkimisedellytysten täyttymistä 2.5.1991 hyväksytyyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan kannalta, muun muassa syy-yhteyden ja vahingon olemassaolon perusteella, vaikka sen taustalla olevat eri tekijät on esitetty riittävällä tavalla kannekirjelmässä eri jaksossa otsikolla ”EKP:n [SEUT] 268 ja SEUT 340 artiklaan perustuva vastuu”.
- 55 Ensinnäkin kantajat nojautuvat useisiin EKP:n synnä pitämiinsä lainvastaisiin menettelytapoihin, jotka on ensinnäkin tiivistetty kannekirjelmän 32 kohdassa ja joita on sen jälkeen kehitelty yksityiskohtaisemmin eli ensinnäkin 33–35 kohdassa luottamuksensuojan periaatteen loukkaamisen osalta, toiseksi 36 ja 37 kohdassa velkojien yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisen osalta, kolmanneksi 38 ja 39 kohdassa harkintavallan väärinkäytön ja suhteellisuus-, johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteiden loukkaamisen osalta sekä neljänneksi 40 ja 41 kohdassa SEUT 123 ja SEUT 127 artiklan ja perussäännön 21 artiklan rikkomisen osalta.
- 56 Kantajat täsmentävät toiseksi kannekirjelmän 45 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa niiden väitettyjen vahinkojen laatua ja laajuutta, jotka ovat heidän mielestään aiheutuneet näistä lainvastaisista menettelytavoista, mukaan lukien syy-yhteyden olemassaolo näiden seikkojen välillä. Esimerkiksi kannekirjelmän 48 kohdassa esitetään, että ”vahinko, joka aiheutuu siitä, että EKP on loukannut yhdenvertaisen kohtelun [periaatetta] – – kohdistuu suhteettoman vahvasti rajoitettuun ja selvästi määriteltyyn säästäjien/velkojien ryhmään, jolla oli enintään 6 prosentin osuus Kreikan veloista hallustaan, kun taas EKP:llä ja [kansallisilla keskuspankeilla] oli niistä 22 prosenttia hallussaan”. Kantajat katsovat kannekirjelmän 49–52 kohdassa, että se, että he menettivät 75 prosenttia Kreikan velkainstrumenttiensa arvosta yksityisen sektorin osallistumisen yhteydessä, johtuu ainakin osittain siitä, että EKP heidän mukaansa loukkasi heidän vahingokseen yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tekemällä 15.2.2012 vaihtosopimuksen – koska sillä poissuljetaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien osallistuminen Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn – ja antamalla päätöksen 2012/153. Kantajat käsittelevät lisäksi kannekirjelmän 54 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa nimenomaisesti kysymystä, joka koskee aiheutuneen vahingon ja EKP:n väitetyn lainvastaisen menettelytavan välistä syy-yhteyttä, kun he tekevät oletettuun tapahtumakulkuun perustuvan selvityksen, jossa otetaan huomioon sekä hypoteettinen tilanne, jossa kyseistä menettelytapaa ei olisi toteutettu, että se, saattoiko Kreikan laki nro 4050/2012 katkaista tämän syy-yhteyden, minkä kantajat kiistävät. Kannekirjelmän 56 kohdassa täsmennetään tästä muun muassa, että ”jos EKP ja [kansalliset keskuspankit] eivät olisi päättäneet yksipuolisesti, syrjivästi ja lainvastaisesti jäämisestään Kreikan [julkisen] velan uudelleenjärjestelyn ulkopuolelle, sijoittajien omaisuudelle ei olisi aiheutunut vahinkoa tai se olisi ollut joka tapauksessa vähäisempää ja siedettävämpää, sillä Kreikan velkainstrumenttien tappioiden ja arvonalennuksen jakoa olisi väistämättä kevennetty EKP:n ja [kansallisten keskuspankkien] salkussa olevien velkojen suhteessa, mutta sen sijaan ne [vaihdettiin] etukäteen – –”.
- 57 Kantajat kuvaavat kolmanneksi kannekirjelmän 68 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa niiden vahinkojen laajuutta, joita he väittävät kärsineensä, ja esittävät niistä konkreettisia lukuja. Tässä yhteydessä EKP:n väite, jonka mukaan näiden vahinkojen asianmukainen määrittäminen olisi edellyttänyt lisätietoja, ei voi kumota tätä päätelmää, koska tällainen määrittäminen – ja varsinkaan tietojen ”oikeellisuusasianmukaisuus”, joka on asiakysymys – ei kuulu välttämättömiin muotovaatimukseen tai vahingonkorvauskanteen tutkimisedellytyksiin (ks. tuomio 16.9.2013, ATC ym. v. komissio, T-333/10, Kok., EU:T:2013:451, 198–201 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Tästä seuraa, että itse kannekirjeeseen sisältyvät selvitykset ovat riittävän selviä ja täsmällisiä, jotta EKP voi valmistautua puolustautumaan ja unionin yleinen tuomioistuin kykenee antamaan ratkaisun kanteesta, minkä vahvistaa vastinekirjelmänkin sisältö esimerkiksi vahingonkorvauskanteen

perusteettomuuden osalta. Tästä on pääteltävä, että kannekirjelmän tekstissä esitetään riittävällä, johdonmukaisella ja ymmärrettävällä tavalla olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin nyt käsiteltävä kanne perustuu, jotta 2.5.1991 hyväksytyyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimukset täyttyvät.

- 59 EKP ei voi myöskään perustellusti vedota toissijaisesti siihen, että vahingonkorvauskannetta ei voida tutkia vireilläolovaikutuksen vuoksi, koska se perustuu päätöksen 2012/153, jonka tietyt kantajat ovat riitauttaneet asiassa T-224/12, lainvastaisuuteen, tai koska kyseinen kanne olisi nostettu vain kumoamiskanteen tutkimisedellytysten kiertämiseksi.
- 60 Aluksi on todettava, että oikeuskäytännöllä, joka koskee yhteisön rahoitustuen epäämisen riitauttamista, ei ole merkitystä (määräys 26.10.1995, Pevasa ja Inpesca v. komissio, C-199/94 P ja C-200/94 P, Kok., EU:C:1995:360, 27 kohta, ja tuomio 7.2.2001, Inpesca v. komissio, T-186/98, Kok., EU:T:2001:42, 76 ja 77 kohta), vaikka EKP vetoaa siihen väitteidensä tueksi. Toisin kuin tilanteessa, johon kyseinen oikeuskäytäntö liittyy, tässä tapauksessa kantajat eivät pyri vahingonkorvauskanteellaan tulokseen, joka olisi verrattavissa tulokseen, johon pyrittiin heidän kumoamiskanteillaan asiassa T-224/12. Kyseisessä kanteessa vaadittiin vain päätöksen 2012/153 kumoamista ilman rahamääräistä tavoitetta. Koska kyseinen kumoamiskanne nostettiin lisäksi SEUT 263 artiklan kuudennessa kohdassa vahvistetussa määräajassa, on heti aluksi poissuljettava, että kyseessä olisi tässä oikeuskäytännössä tarkoitettu kyseisen määräajan kiertäminen vahingonkorvauskanteella. Oikeuskäytännössä on näet jätetty vahingonkorvaus tutkimatta vain poikkeuksellisesti ja sen varmistamiseksi, että tätä määräaika ei kierretä, eli silloin jos se on nostettu yhdessä kumoamiskanteen kanssa ja kun vahingonkorvauskanteella todellisuudessa pyritään lainvoimaisen yksittäispäätöksen peruuttamiseen ja kun, jos se hyväksyttäisiin, sen seurauksena olisi tämän päätöksen oikeusvaikutusten tyhjäksi tekeminen (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2002, Astipisca v. komissio, T-180/00, Kok., EU:T:2002:249, 139 kohta ja tuomio 3.4.2003, Vieira ym. v. komissio, T-44/01, T-119/01 ja T-126/01, Kok., EU:T:2003:98, 213 kohta).
- 61 Tämän jälkeen on korostettava, että vahingonkorvauskanne on itsenäinen oikeussuojakeino, jolla on oma tehtävänsä oikeussuojakeinojen järjestelmässä ja jonka nostamisen edellytykset määräytyvät sen erityisen tarkoituksen perusteella. Kun kumoamiskanteella ja laiminlyöntikanteella vaaditaan sen toteamista, että oikeudellisesti sitova toimi on lainvastainen tai että tällainen toimi on jätetty toteuttamatta, vahingonkorvauskanteen tarkoituksena on unionin toimielimen tai laitoksen syyksi luettavan lainvastaisen toimen tai lainvastaisen menettelyn aiheuttaman vahingon korvaaminen (ks. tuomio 23.3.2004, oikeusasiamies v. Lamberts, C-234/02 P, Kok., EU:C:2004:174, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 27.11.2007, Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, T-3/00 ja T-337/04, Kok., EU:T:2007:357, 283 kohta ja tuomio 3.3.2010, Artogodan v. komissio, T-429/05, Kok., EU:T:2010:60, 50 kohta). Yhtäältä vahingonkorvauskanteen itsenäisyyttä ei voida kyseenalaistaa pelkästään sillä perusteella, että kantaja päättää nostaa peräkkäin kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen. Toisaalta kumoamiskanteen tutkimatta jättäminen ei aiheuta myöhemmin nostetun vahingonkorvauskanteen tutkimatta jättämistä pelkästään sillä perusteella, että nämä kanteet perustuvat samankaltaisiin tai jopa identtisiin lainvastaisuusperusteisiin. Tällainen tulkinta olisi näet ristiriidassa oikeussuojakeinojen itsenäisyyden periaatteen kanssa, ja sillä vietäisiin siten tehokas vaikutus SEUT 268 artiklalta, luettuna yhdessä SEUT 340 artiklan kolmannen kohdan kanssa.
- 62 Lopuksi siltä osin kuin EKP pyrkii kuitenkin vetoamaan menettelyn kiertämisen tai oikeussuojakeinon väärinkäytön riskiin, on riittävää yhtäältä muistuttaa edellä 60 kohdassa mainitun oikeuskäytännön poikkeuksellisuudesta, minkä vuoksi sitä on siis sovellettava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 23.11.2004, Cantina sociale di Dolianova ym. v. komissio, T-166/98, Kok., EU:T:2004:337, 122 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, jota ei kumottu tältä osin tuomiolla 17.7.2008, komissio v. Cantina sociale di Dolianova ym., C-51/05 P, Kok., EU:C:2008:409, 63 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 19.4.2007, Holcim (Deutschland) v. komissio, C-282/05 P, Kok., EU:C:2007:226, 32 kohta), ja toisaalta

todeta, että tässä tapauksessa kantajat eivät pyri vahingonkorvauskanteellaan riidanalaisten toimien kumoamiseen vaan saamaan korvausta vahingosta, jonka väitetään johtuvan niiden hyväksymisestä tai täytäntöönpanosta.

- 63 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella EKP:n esittämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

Asiakysymys

Edellytykset, joiden täytyessä EKP aiheuttaa unionille vastuun SEUT 268 ja SEUT 340 artiklan nojalla

- 64 On muistettava, että SEUT 340 artiklan kolmannen kohdan mukaan EKP:n on korvattava itse aiheuttamansa tai henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttamat vahingot jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti.
- 65 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, joka on sovellettavissa soveltuvin osin SEUT 340 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettuun EKP:n sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen, ilmenee, että SEUT 340 artiklan toisen kohdan mukaan unionin on vastuussa toimielintensä tai elintensä lainvastaisesta menettelystä vain siinä tapauksessa, että kaikki kumulatiiviset edellytykset täyttyvät, eli unionin toimielimen tai elimen toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiaassa syntynyt ja väitetyn toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 9.11.2006, Agraz ym. v. komissio, C-243/05 P, Kok., EU:C:2006:708, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Arcelor v. parlamentti ja neuvosto, EU:T:2010:54, 139 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 66 Koska nämä edellytykset ovat kumulatiivisia, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, jos yksikin näistä edellytyksistä jää täyttymättä (ks. edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Arcelor v. parlamentti ja neuvosto, tuomion 140 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 Toimielimen tai elimen toiminnan lainvastaisuutta koskevan ensimmäisen edellytyksen osalta oikeuskäytännössä edellytetään, että sellaisen oikeussäännön, jolla annetaan yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeinen rikkominen näytetään toteen (tuomio 4.7.2000, Bergaderm ja Goupil v. komissio, C-352/98 P, Kok., EU:C:2000:361, 42 kohta). Ratkaiseva peruste yhteisön oikeuden rikkomisen luokittelemiseksi riittävän ilmeiseksi on unionin toimielimen tai elimen harkintavallalle asetettujen rajojen selvä ja vakava ylittäminen. Jos tällä toimielimellä on harkintavaltaa hyvin vähän tai ei ollenkaan, jo pelkän yhteisön oikeuden rikkomisen voidaan katsoa olevan riittävän ilmeinen rikkominen (tuomio 10.12.2002, komissio v. Camar ja Tico, C-312/00 P, Kok., EU:C:2002:736, 54 kohta; edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Arcelor v. parlamentti ja neuvosto, EU:T:2010:54, 141 kohta ja edellä 57 kohdassa mainittu tuomio ATC ym. v. komissio, EU:T:2013:451, 62 kohta).
- 68 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että EKP:n riidanalaiset menettelytavat on toteutettu sellaisten tehtävien yhteydessä, jotka on annettu sille unionin rahapolitiikan määrittelemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi SEUT 127 ja SEUT 282 artiklan ja perussäännön 18 artiklan mukaisesti muun muassa toimimalla rahoitusmarkkinoilla ja toteuttamalla luottotoimia. Näissä määräyksissä annetaan EKP:lle laaja harkintavaltaa, jonka käyttämiseen liittyy monitahoisia taloudellisia ja sosiaalisia arvioiteja sekä nopeasti kehittyvien tilanteiden arvioiteja, jotka on tehtävä eurojärjestelmän tai koko unionin laajuisesti. Siten mahdollisen kyseisten oikeussääntöjen riittävän ilmaisen rikkomisen on perustuttava siihen, että EKP on ylittänyt ilmeisellä ja vakavalla tavalla käytettävissään olevan laajan harkintavallan rajat, kun se on käyttänyt toimivaltaansa rahapolitiikan alalla. Tämä pätee erityisesti sen vuoksi, että tämän harkintavallan käyttäminen edellyttää, että EKP yhtäältä ennakoii ja arvioi monitahoista ja epävarmaa talouden kehitystä, kuten rahoitusmarkkinoiden, rahan määrän ja inflaatiiovauhdin kehitystä, joka vaikuttaa eurojärjestelmän sekä maksu- ja luottojärjestelmien asianmukaiseen toimintaan, ja toisaalta tekee poliittisia, taloudellisia ja sosiaalisia valintoja, jotka edellyttävät SEUT 127 artiklan 1 kohdassa, jonka päätavoitteena on hintavakauden ylläpitäminen, tarkoitettujen eri

tavoitteiden punnitsemista ja ratkaisemista (ks. vastaavasti julkisasiamies Cruz Villalónin ratkaisuehdotus Gauweiler ym., C-62/14, Kok., EU:C:2015:7, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti ja analogisesti edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Arcelor v. parlamentti ja neuvosto, EU:T:2010:54, 143 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 16.12.2011, Enviro Tech Europe ja Enviro Tech International v. komissio, T-291/04, Kok., EU:T:2011:760, 125 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 69 Siltä osin kuin kyseessä on toimielinten lainsäädäntötoiminta, mukaan lukien tilanne, jossa EKP antaa yleisesti sovellettavia säädöksiä, kuten päätöksen 2012/153, on katsottu, että lainsäädäntötoimia koskevan unionin vastuun tiukka tulkinta selittyy toisaalta sillä, että vaikka tuomioistuimet valvovat säädösten laillisuutta, lainsäädäntötoiminta ei saa estyä odotettavissa olevien vahingonkorvauskanteiden vuoksi aina silloin, kun unionin on yleisen edun vuoksi ryhdyttävä lainsäädäntötoimiin, jotka saattavat loukata yksityisten etuja, ja toisaalta sillä, että kun lainsäädäntötoimeen liittyy laaja harkintavalta, joka on välttämätön unionin politiikan toteuttamiseksi, unioni voi olla vahingonkorvausvastuussa ainoastaan silloin, jos asianomainen toimielin on ylittänyt selvällä ja vakavalla tavalla sen toimivallan käytölle asetetut rajat (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2008, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, Kok., EU:C:2008:476, 174 kohta).
- 70 Aluksi on arvioitava kantajien esittämien lainvastaisuusperusteiden paikkansapitävyyttä näiden perusteiden valossa.

EKP:n lainvastaiseksi väitetty menettelytapa

– Alustavia huomautuksia

- 71 Kantajien mielestä EKP on syyllistynyt useisiin lainvastaisuuksiin, joiden perusteella unionin vastuu syntyy, eli se on ensinnäkin tehnyt 15.2.2012 Helleenien tasavallan kanssa vaihtosopimuksen, jonka kantajat vaativat unionin yleisen tuomioistuimen määräämään EKP:n esittämään, toiseksi EKP on kieltäytynyt osallistumasta Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn, johon Helleenien tasavalta on ollut pakotettu saadakseen uutta rahoitustukea, ja kolmanneksi EKP on antanut päätöksen 2012/153, jossa Kreikan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden edellytykseksi asetettiin takaisinosto-ohjelma, johon hyväksyttiin vain kansalliset keskuspankit, vaikka nämä instrumentit eivät täytä luoton laatuvaatimuksia.
- 72 EKP kiistää rikkoneensa oikeussääntöä, jonka tarkoituksena olisi antaa oikeuksia yksityishenkilöille. Säännöt, joita väitetään rikotun, ovat koskeneet Helleenien tasavallan velallisasemaa, ja EKP on vain ilmaissut näkemyksensä yksityisen sektorin osallistumisen mahdollisuudesta tai tällaisen mahdollisuuden puuttumisesta ja toiminut ainoastaan neuvonantajana ”troikassa”. EKP täsmentää, että sillä ei ole minkäänlaista oikeussuhdetta tai taloudellista suhdetta kantajiin. Se ei ole velallinen eikä kantajien hallussa olevien saamistodisteiden liikkeeseenlaskija, vaan se on itse Helleenien tasavallan velkoja. Se ei ole myöskään toiminut ”suoraan kantajia vastaan” vaan hoitanut vastuualuetta, joka sille on annettu Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa, erityisesti SEU 127 artiklassa, Kreikan julkisen velkaa koskevan kriisin hoitamista varten. Näin ollen sääntöjä, joihin kantajat vetoavat, ei sovelleta tehtävään, joka sillä on ollut yksityisen sektorin osallistumisen yhteydessä, eikä niissä anneta heitä suojaavia oikeuksia.

– Kanneperuste, jonka mukaan luottamuksensuojan periaatetta on loukattu

- 73 Kantajat väittävät ensimmäisessä kanneperusteessaan, että edellä 71 kohdassa tarkoitettu menettelytavat merkitsevät Kreikan velkainstrumenttien haltijoiden luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, koska ne ovat ristiriidassa niiden vakuuttelujen kanssa, joita EKP:n peräkkäiset pääjohtajat Trichet ja Draghi sekä sen johtokunnan jäsenet olivat esittäneet. Näiden lausumien mukaan ensinnäkään EKP:n hallussa olleet Kreikan velkainstrumentit eivät olisi ”vapaaehtoisen”

vaihdon kohteena, toiseksi ei ollut olemassa mitään riskiä siitä, että Helleenien tasavalta laiminlöisi maksun, kolmanneksi Kreikan julkisen velan pakollinen uudelleenjärjestely ei ollut mahdollinen, neljänneksi yksityisten velkojien osallistuminen tähän uudelleenjärjestelyyn oli ajateltavissa vain vapaaehtoisuuden pohjalta, viidenneksi näiden instrumenttien nimellisarvon alentaminen oli mahdotonta ja kuudenneksi, jos tällainen tilanne kuitenkin syntyisi, Kreikan velkainstrumentteja ei koskaan hyväksyittäisi vakuuksiksi. Kantajien mukaan nämä täsmälliset, ehdottomat ja yhtäpitävät vakuuttelut, jotka oli saatu toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä, saivat aikaan oikeussubjekteissa perusteltuja odotuksia, jotka petettiin EKP:n myöhemmillä lainvastaisilla menettelytavoilla, kuten 15.2.2012 tehdyllä vaihtosopimuksella. Kantajat täsmentävät vastauskirjelmässään, että se, että EKP teki salaisen ja syrjivän vaihtosopimuksen tilanteessa, jossa vallitsi intressiristiriita sen vuoksi, että se oli itse Helleenien tasavallan velkojan asemassa, on ristiriidassa SEU 5 artiklassa vahvistetun oikeusvarmuuden periaatteen kanssa, koska se jäi Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyn ulkopuolelle ja antoi itselleen etuoikeutetun velkojan aseman. Tämän uudelleenjärjestelyn yhteydessä EKP:n asema ei ole pelkästään neuvoa-antava, koska se on ”troikan” jäsen ja avaintoimija ja troikalla on oma päätöksenteko- ja allekirjoitustoimivalta.

- 74 EKP vastaa lähinnä, että sen lehdistötiedotteissa ja sen toimihenkilöiden julkisissa kannanotoissa oli päinvastoin selvästi korostettu ja huomautettu, että yhtäältä yksityisen sektorin osallistuminen ei kuulunut EKP:n toimivaltaan ja että sitä koskevat päätökset olivat valtioiden hallitusten tekemiä, ja että toisaalta valtionvelkaa koskevaan kriisiin Euroopassa liittyi huomattavia potentiaalisia riskejä, jotka liittyivät Kreikan velkainstrumentteihin tehtyihin sijoituksiin. EKP:n 6.6.2011 antamassa julkilausumassa käsiteltiin nimenomaisesti kysymystä yksityisen sektorin osallistumisen seurauksista ja varoitettiin hankaluuksista, joita saattaisi seurata tämän keinon ”harkitsemattomasta ja automaattisesta” täytäntöönpanosta. Näin ollen asiaankuuluvat asiakirjat osoittavat sen mielestä, että EKP:llä ei ollut ratkaisevaa asemaa tai päätöksentekotehtävää yksityisen sektorin osallistumisen hyväksymisen yhteydessä ja että kantajat eivät olleet voineet ymmärtää mitään sen tehtävänsä rajoissa antamista näkemyksistä vakuudeksi siitä, että tällaista yksityisen sektorin osallistumista ei toteutettaisi. Jokaisen kyseisten asiakirjojen huolellisen ja valistuneen lukijan olisi pitänyt ymmärtää, että yksityisen sektorin osallistuminen oli yksi mahdollisista vaihtoehdoista ja että sen toteuttaminen kuului yksinomaan Helleenien tasavallan oikeudellisen ja poliittisen vastuun piiriin. Koska ei ole annettu mitään julkilausumia, joissa yksityisen sektorin osallistumisen mahdollisuus olisi yksiselitteisesti poissuljettu, EKP ei ole esittänyt mitään tällaista täsmällistä, ehdotonta ja yhtäpitävää vakuuttelua.
- 75 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla oikeussubjekteilla, joille on syntynyt perusteltuja odotuksia unionin toimielimen toiminnan vuoksi. Oikeus vedota kyseiseen periaatteeseen edellyttää kuitenkin kolmen kumulatiivisen edellytyksen täyttymistä. Unionin hallintoelimen on ensinnäkin täytynyt antaa asianomaiselle täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluita, jotka on saatu toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä. Näiden vakuuttelujen on toiseksi oltava sellaisia, että ne saavat aikaan perustellun odotuksen sen henkilön mielessä, jolle ne on osoitettu. Annettujen vakuuttelujen on kolmanneksi olla sovellettavien oikeussääntöjen mukaisia (ks. vastaavasti tuomio 17.3.2011, AJD Tuna, C-221/09, Kok., EU:C:2011:153, 71 ja 72 kohta; tuomio 14.3.2013, Agrargenossenschaft Neuzelle, C-545/11, Kok., EU:C:2013:169, 23–25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 18.6.2010, Luxemburg v. komissio, T-549/08, Kok., EU:T:2010:244, 71 kohta ja tuomio 27.9.2012, Applied Microengineering v. komissio, T-387/09, Kok., EU:T:2012:501, 57 ja 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 76 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vaikka mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen unionin oikeuden perustavanlaatuisena oikeusperiaatteena on kaikilla talouden toimijoilla, joissa toimielin on saanut aikaan perusteltuja odotuksia, silloin, kun huolellinen ja järkävä talouden toimija voi ennakoita sellaisen unionin toimenpiteen toteuttamisen, joka voi vaikuttaa sen etuihin, se ei kuitenkaan voi vedota luottamuksensuojan periaatteeseen, kun tällainen toimenpide toteutetaan. Taloudelliset toimijat eivät voi myöskään luottaa perustellusti olemassa olevan tilanteen säilymiseen, jos sitä voidaan muuttaa unionin toimielinten harkintavallan perusteella, varsinkaan rahapolitiikan kaltaisella alalla, jolla on jatkuvasti mukauduttava taloudellisen tilanteen vaihteluihin (ks. vastaavasti ja

analogisesti tuomio 10.9.2009, Plantanol, C-201/08, Kok., EU:C:2009:539, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; edellä 75 kohdassa mainittu tuomio AJD Tuna, EU:C:2011:153, 73 kohta; edellä 75 kohdassa mainittu tuomio Agrargenossenschaft Neuzelle, EU:C:2013:169, 26 kohta ja tuomio 19.10.2005, Cofradía de pescadores "San Pedro de Bermeo" ym. v. neuvosto, T-415/03, Kok., EU:T:2005:365, 78 kohta).

- 77 On siis arvioitava, olivatko lehdistötiedotteet ja EKP:n tiettyjen jäsenten julkiset lausumat täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluja, jotka oli saatu toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä ja joiden vuoksi kantajissa saattoi syntyä perusteltuja odotuksia siihen, että heidän hallussaan olevien Kreikan velkainstrumenttien arvoon ei kohdistettaisi pakollista leikkausta.
- 78 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että kantajien esittämien lehdistötiedotteiden ja julkisten lausumien kohteet ja sisältö vaihtelevat. Kyseessä ovat yhtäältä lähinnä lausumat, joita EKP:n tuolloinen pääjohtaja Trichet ja hänen seuraajakseen nimetty Draghi olivat antaneet huhtikuun ja kesäkuun 2011 välisenä aikana ja joissa esitettiin lähinnä EKP:n aikaisemmin ilmaistu ja toistettu vastustus Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestetylle ja Helleenien tasavallan valikoivalle maksujen laiminlyönnille. Toisaalta kantajat vetoavat EKP:n johtokunnan jäsenen Bini Smaghin julkiseen lausumaan 16.6.2011 ja hänen 15.9.2010 pitämänsä puheeseen, jonka aiheena oli "unionin talouden hallinnon ja vakauden parantaminen erityisesti euroalueella".
- 79 Draghin ja Trichet'n lausumista on todettava, että kun otetaan huomioon ensinnäkin niiden yleisluontoisuus, toiseksi se, että EKP:llä ei ollut toimivaltaa – mitä kyseisissä lausumissa perustellusti korostettiin – päättää mahdollisesta jäsenvaltion julkisen velan uudelleenjärjestelystä, johon valikoiva maksujen laiminlyönti vaikuttaa, ja kolmanneksi epävarmuus, jota rahoitusmarkkinoilla tuolloin vallitsi erityisesti Helleenien tasavallan rahoitustilanteen tulevasta kehityksestä, näitä lausumia ei voitu pitää täsmällisinä ja ehdottomina vakuutteluina, jotka olisi saatu toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä, varsinkaan siltä osin kuin kyseessä oli se, että tämä jäsenvaltio ei mahdollisesti tekisi päätöstä tällaisesta uudelleenjärjestelystä. Vaikka näet EKP osallistui Helleenien tasavallan rahoitustilanteen kehityksen seurantaan "troikassa", jonka se, IMF ja komissio muodostivat, se ei ollut toimivaltainen päättämään tällaisesta toimenpiteestä, joka kuuluu pääasiallisesti ja jopa yksinomaisesti asianomaisen jäsenvaltion suvereenin toimivallan ja budjettivallan piiriin, erityisesti sen lainsäädäntövaltaan, ja tietyssä määrin talouspolitiikan koordinointiin, jota jäsenvaltiot harjoittavat SEUT 120 ja sitä seuraavien artiklojen nojalla. Näissä olosuhteissa tällaisen uudelleenjärjestelyn vastustamista, sellaisena kuin Trichet ja Draghi ovat toistuvasti sen ilmaisseet tilanteessa, jossa rahoitusmarkkinoiden toimijoiden kokemana epävarmuus oli lisääntynyt, pitäisi tulkita siten, että sitä vastustetaan täysin talouspoliittisin perustein. Menettelemällä tällä tavoin lausumien esittäjät pyrkivät erityisesti siihen, että kyseiset toimijat olisivat varoneet yhtäältä tuolloisen taloudellisen tilanteen heikentämistä enää enempää tai jopa Helleenien tasavallan mahdollista maksukyvyttömyyttä, koska EKP ja kansalliset keskuspankit eivät voineet enää hyväksyä sen velkainstrumentteja, joita se mahdollisesti ei pystyisi maksamaan, vakuudeksi eurojärjestelmän luottotoimien yhteydessä (ks. myöhemmin annettu päätös 2012/133), ja toisaalta riskejä, joita tällaisesta kehityksestä saattaisi seurata rahoitusjärjestelmän vakaudelle ja eurojärjestelmän toiminnalle kokonaisuutena. Lisättäköön, että tähän EKP:n peräkkäisten pääjohtajien vastustukseen liittyi täsmennys, jonka mukaan, mikäli maksut kuitenkin laiminlyötäisiin ja asianomaiset jäsenvaltiot päättäisivät julkisen velan uudelleenjärjestelystä, EKP edellyttäisi, että tätä uudelleenjärjestelyä tuetaan riittävillä takeilla, jotta suojataan sen eheyttä ja ylläpidetään rahoitusmarkkinoiden vakautta ja luottamusta. Tästä seuraa, että näin menetellessään EKP ei ole myöskään ruokkinut perusteltuja odotuksia siitä, että se edelleen vastustaisi, jos asianomaiset jäsenvaltiot tekisivät päinvastaisen päätöksen ja ryhtyisivät tällaiseen uudelleenjärjestelyyn, tai sen mahdollisesta – olemattomasta – oikeudellisesta kyvystä estää tällainen menettelytapa.
- 80 Bini Smaghin lausumien osalta on tärkeää korostaa, että hän totesi julkisesti ainoastaan, että yhtäältä EKP ei voinut osallistua "Kreikan velan maturiteetin pidentämiseen", koska se olisi EKP:hen sovellettavien määräysten vastaista, ja että toisaalta jäsenvaltion julkisen velan mahdollinen uudelleenjärjestely, mikäli se osoittautuisi välttämättömäksi, olisi mahdollista vain velkojien ja

velallisten tekemän sopimuksen pohjalta. Hän mainitsi tässä yhteydessä nimenomaisesti sen mahdollisuuden, että euroalueen jäsenvaltiot hyväksyvät yhteistoimintalausekkeitä, joiden perusteella kyseisten velkojien ja velallisten on helpompaa päästä sopimukseen rasiitteiden oikeudenmukaisesta jaosta. Toisin kuin kantajat väittävät, näissä lausumissa ei poissuljeta sitä mahdollisuutta, että Kreikan julkista velkaa järjestellään uudelleen tai siitä tehdään päätös taikka Helleenien tasavalta laiminlyö maksut, vaan yksinomaan kuvataan EKP:n rajoitettua toimintavaltaa tällaisessa tilanteessa sekä edellytyksiä, joiden täytyessä tällainen uudelleenjärjestely voitaisiin toteuttaa tai pitäisi toteuttaa. Siitä ei voida myöskään päätellä minkäänlaista täsmällistä ja ehdotonta vakuuttelua, joka viittaisi siihen, että EKP viime kädessä vastustaisi tällaista uudelleenjärjestelyä, jos jäsenvaltiot tai toimivaltaiset elimet päättäisivät siitä, tai että se ei osallistuisi tarvittaessa ja missä tahansa muodossa tällaiseen toimenpiteeseen.

- 81 Näin ollen tässä tapauksessa EKP:n jäsenten julkiset lausumat, joihin kantajat ovat vedonneet, eivät ole täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluita, joilla pyrittäisiin poissulkemaan mahdollinen Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestely, eivätkä ne ole peräisin oikeuskäytännössä tarkoitetuista toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä, joten luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste on hylättävä.
- 82 On vielä täsmennettävä, että kuten EKP esittää, se, että sijoittaja ostaa valtion velkainstrumentteja, on jo lähtökohtaisesti toimenpide, joka sisältää tietyn rahoituksellisen riskin, koska siihen vaikuttavat rahoitusmarkkinoiden kehityksen sattumanvaraiset tekijät, ja että tietyt kantajat ovat jopa ostaneet Kreikan velkainstrumentteja aikana, jona Helleenien tasavallan rahoituskriisi oli pahimmillaan. Kun otetaan huomioon Helleenien tasavallan taloudellinen tilanne ja sitä tuolloin koskeneet epävarmuustekijät, asianomaiset sijoittajat eivät voi väittää toimineensa siinä määrin edellä 76 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla huolellisen ja järkevän taloudellisen toimijan tavoin, että he voisivat vedota perusteltuihin odotuksiin. Kun otetaan huomioon julkiset lausumat, joihin kantajat ovat vedonneet väitteidensä tueksi (ks. edellä 78 kohta), kyseisten sijoittajien on päinvastoin katsottava tunteneen ostamiensa Kreikan velkainstrumenttien arvon heilahteluun vaikuttaneen äärimmäisen epävakaa taloudellisen tilanteen sekä Helleenien tasavallan maksujen laiminlyönnin huomattavan riskin tai ainakin valikoivan laiminlyönnin riskin. Kuten EKP lisäksi perustellusti esittää, huolellinen ja järkevä taloudellinen toimija, jolla oli nämä julkiset lausumat tiedossaan, ei ole myöskään voinut poissulkea Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyn riskiä, kun otetaan huomioon näkemuserot, joita tästä kysymyksessä vallitsi euroalueen jäsenvaltioissa ja muissa mukana olleissa elimissä, kuten komissiossa, IMF:ssä ja EKP:ssä.
- 83 Koska kantajat vetoavat tässä yhteydessä myös oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen, on lopuksi riittävää todeta, että he eivät ole esittäneet mitään lisäperusteluita ja konkreettisia seikkoja, jotka viittaisivat siihen, että EKP:n toimet Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyä edeltäneiden tapahtumien yhteydessä olisivat edistäneet sellaisen sääntelyn antamista, jonka vaikutukset eivät olisi olleet riittävän selkeitä, täsmällisiä ja ennakoitavissa olevia (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2005, VEMW ym., C-17/03, Kok., EU:C:2005:362, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), eivätkä oikeussubjektit olisi kyenneet selvittämään tämän perusteella riittävästi siinä heille asetettujen velvoitteiden laajuutta (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 29.4.2004, Sudholz, C-17/01, Kok., EU:C:2004:242, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista koskevaa väitettä ei voida myöskään hyväksyä.
- 84 Näin ollen kantajat eivät ole osoittaneet, että EKP olisi loukannut luottamuksensuojan periaatetta eikä tässä yhteydessä myöskään oikeusvarmuuden periaatetta sellaisella tavalla, että sen sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voisi syntyä.

– Kanneperuste, jonka mukaan ”yksityisten velkojen” yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on loukattu ja pari passu -lauseketta rikottu

85 Kantajat vetoavat toisessa kanneperusteessaan muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 20 ja 21 artiklassa tarkoitettuun yksityisten velkojen yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen, koska EKP ja kansalliset keskuspankit ovat varmistaneet 15.2.2012 tehdyn vaihtosopimuksen täytäntöönpanolla, että niiden sijoitussalkuissa olevat Kreikan velkainstrumentit jäävät yhteistoimintalausekkeiden mukaisesti toteutettavan Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyn ulkopuolelle eikä niihin kohdistu arvonalennus. Kun EKP on toteuttanut edellä 71 kohdassa tarkoitettuja menettelytavoja ottamatta huomioon yksityisten velkojen ja säästäjien, kuten kantajien, varallisuustilannetta, se on loukannut tätä periaatetta. Kaikkien velkojen tai säästäjien yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta säädetään myös kansainvälisellä tasolla tavanomaisena periaatteena, ja sitä pitäisi pitää unionin yleisenä oikeusperiaatteena tai SEUT 10 artiklassa ja perusoikeuskirjan 20 ja 21 artiklassa tarkoitettuna yleisen syrjintäkiellon periaatteen suorana ja erityisenä ilmentymänä. Niin sanottu *condicio creditorum*- tai pari passu -periaate edellyttää, että velkojia kohdellaan yhdenvertaisella tavalla maksujen osalta heidän arvojärjestyksestään riippumatta, ja sitä sovelletaan siis myös EKP:hen. EKP hyväksyi esimerkiksi rahapoliittisia suoria kauppvoja (jäljempänä rahapoliittiset suorat kaupat) koskevan ohjelman käyttöönottoa koskeneessa 6.9.2012 päivätyssä lehdistötiedotteessaan sen, että sitä ”kohdellaan samoin (pari passu) kuin yksityisiä velkojia tai muita velkojia euroalueen maiden liikkeeseen laskemien ja eurojärjestelmän [rahapoliittisten suorien kauppvojen] yhteydessä hankkimien valtionlainojen osalta”. Näin ollen se, että EKP osti Kreikan velkainstrumentteja päätöksellä 2010/281 käyttöön otetun takaisinosto-ohjelman yhteydessä, ei ole antanut sille mitään erityiskohtelua, ja sen olisi pitänyt ottaa samanlainen luottoriski kuin minkä tahansa muun yksityisen tai institutionaalisen sijoittajan. Kantajat ovat Kreikan velkainstrumenttien haltijoina EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tavoin Helleenien tasavallan yksityisoikeudellisia velkojia, ja vahinko, jota heille on aiheutunut, on omiaan aiheuttamaan samanlaisia systeemisiä vaikutuksia Euroopan taloudelle. Koska EKP:n ja kansallisten keskuspankkien salkkuihin sisältyviä velkainstrumentteja on ensin vaihdettu uusia velkainstrumentteja vastaan, ne ovat kyenneet välttämään Kreikan valtion ”masinoiman ja salaaman [maksujen] laiminlyönnin” sillä seurauksella, että muut velkainstrumentit, joita ei ole voitu vaihtaa tällä tavoin ja jotka ovat joutuneet tämän valtion ”jäljellä olevan maksukyvyyn” armoille, on asetettu heikompaan asemaan. EKP ja kansalliset keskuspankit ovat siten varanneet itselleen ”etu oikeutetussa asemassa” olevan velkojan aseman yksityisen sektorin vahingoksi rahapoliittiseen tehtävänsä perustuvalla verukkeella. Lisäksi EKP oli asettanut päätöksessään 2012/153 lainvastaisesti Kreikan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden edellytykseksi sen, että kansallisten keskuspankkien hyväksi myönnetään sellaisten velkainstrumenttien takaisinosto-ohjelma, joiden luokitus on heikko eurojärjestelmän luottotoimissa. Kantajat kiistävät sen, että tällainen epäyhdenvertainen kohtelu olisi perusteltavissa objektiivisesti yleisellä edulla tai perussopimusten määräyksillä, koska SEUT 127 artiklan 1 kohdassa, SEU 3 artiklan 3 ja 4 kohdassa ja SEU 13 artiklassa ei määrätä tämännäköisestä poikkeuksesta. EKP ei ole ainakaan millään tavoin perustellut sitä, miten 15.2.2012 päivätty vaihtosopimus ja kansallisille keskuspankeille varattu takaisinosto-ohjelma kuuluisivat sen harkintavaltaan rahapolitiikan alalla, olisivat edistäneet euroalueen hintavakautta ja olleet oikeasuhteisia ja välttämättömiä.

86 EKP kiistää sen, että velkojen yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sovellettaisiin yksityisoikeudellisten sopimusehtojen yhteydessä, sillä velkainstrumenttien liikkeeseenlaskijalla on mahdollisuus, ei velvollisuus, sisällyttää tämä periaate velkainstrumentteihin liittyviin asiakirjoihin. Kyseessä ei ole sen mielestä yleisesti sovellettava sääntö, kansainvälisen julkisoikeuden sääntö eikä jäsenvaltioiden tasolla yhteisen valtiosääntöperinteen mukainen sääntö ja vielä vähemmän unionin yleinen oikeusperiaate, koska sen soveltaminen riippuu kyseisen liikkeeseenlaskijan tekemästä valinnasta. Vaikka oletettaisiin, että väitetty velvollisuus noudattaa kyseistä periaatetta olisi unionin oikeuden ylemmäntasoinen oikeussääntö, sillä luotaisiin oikeudellisia velvollisuuksia ainoastaan velkainstrumenttien liikkeeseenlaskijalle eli tässä tapauksessa Kreikan valtiolle eikä sen velkojille. EKP kiistää lisäksi sen, että se olisi Helleenien tasavallan velkoja, joka olisi verrattavissa kantajiin, jotka ovat korkeaa tuottoa hakevia sijoittajia, jotka ovat tehneet sijoituksen täysin yksityisin perustein. EKP on sitä vastoin ostanut

Kreikan velkainstrumentteja jälkimarkkinoilta ainoastaan hoitaessaan julkista tehtäväänsä, joka sille on annettu SEUT 127 artiklan 1 kohdan nojalla, luettuna yhdessä SEU 3 artiklan 3 ja 4 kohdan ja SEU 13 artiklan 1 kohdan kanssa, mikä on vahvistettu uudelleen euroryhmän 21.2.2012 antamassa ilmoituksessa ja Kreikan lain nro 4050/2012 perusteluissa. EKP on siten päätöksellään 2010/281, pääasiallisena tavoitteenaan hintavakauden ylläpitäminen SEUT 127 artiklan 1 kohdan mukaisesti, päättänyt ottaa käyttöön velkainstrumenttien markkinoita koskevan väliaikaisen ohjelman, jonka yhteydessä EKP ja kansalliset keskuspankit ovat ostaneet muun muassa Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemia velkainstrumentteja. Näiden ostojen tarkoituksena on ollut palauttaa ”rahapolitiikan välittymismekanismien tarkoituksenmukainen toiminta, mikä on olennaisen tärkeää hintavakauden varmistamiseksi, ja edistää ’keskipitkän aikavälin hintavakauteen tähtäävän rahapolitiikan tehoa’ varmistamalla – euroalueen yksityisten ja julkisten velkainstrumenttien markkinoiden likviditeetti”, eli perustelut ovat hyvin erilaisia kuin ne, jotka olivat ratkaisseet muiden yksityisten velkojien sijoituspäätökset. Koska lisäksi eurojärjestelmän keskuspankkien, mukaan lukien Kreikan keskuspankki, hallussa olevia Kreikan velkainstrumentteja koskevaa yksityisen sektorin osallistumista ei ole poissuljettu, SEUT 130 artiklassa tarkoitettu eurojärjestelmän rahoituksellinen ja toiminnallinen riippumattomuus olisi heikentynyt, jos sen kyky tehdä luottotoimia luottolaitosten kanssa ja toimia rahoitusmarkkinoilla perussäännön 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti olisi heikentynyt. Koska nyt käsiteltävät tilanteet eivät ole vertailukelpoisia, kantajat eivät näin ollen voi perustellusti vedota epäyhtenäiseen kohteluun.

- 87 Unionin yleinen tuomioistuin arvioi ensinnäkin, että on tutkittava, merkitseekö EKP:n riidanalainen menettely yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista, sellaisena kuin tämä periaate on vahvistettu perusoikeuskirjan 20 ja 21 artiklassa (tuomio 18.7.2013, Sky Italia, C-234/12, Kok., EU:C:2013:496, 15 kohta), koska EKP on unionin toimielimenä velvollinen noudattamaan kyseistä periaatetta, joka on yksityisiä suojaava unionin oikeuden ylemmäntasoinen oikeussääntö. Yhdenvertaista kohtelua koskeva yleisperiaate näet edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tapauksia ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella. Erilaisten tapausten rinnastettavuutta on arvioitava näille tapauksille ominaisten seikkojen kokonaisuuden kannalta. Nämä seikat on muun muassa määritettävä ja niitä on arvioitava unionin sen toimen kohteen ja päämäärän valossa, jolla kyseinen erottelu otetaan käyttöön. On myös otettava huomioon sen alan periaatteet ja tavoitteet, johon kyseinen toimi kuuluu (ks. tuomio 16.12.2008, Arcelor Atlantique ja Lorraine ym., C-127/07, Kok., EU:C:2008:728, 23, 25 ja 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 12.5.2011, Luxemburg v. parlamentti ja neuvosto, C-176/09, Kok., EU:C:2011:290, 31 ja 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 88 Tässä tapauksessa kantajilla on virheellinen lähtökohta, kun he esittävät, että yhtäältä kaikki yksityiset, jotka ovat hankkineet Kreikan velkainstrumentteja, ovat säästäjinä tai Helleenien tasavallan ”yksityisinä velkojina” samankaltaisessa ja jopa samassa tilanteessa yhdenvertaista kohtelua koskevan periaatteen soveltamisen kannalta kuin toisaalta EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit niiden merkityksellisten sääntöjen periaatteiden ja tavoitteiden kannalta, joihin riidanalaiset toimet perustuivat. Tässä väitteessä jätetään huomiotta erityisesti se, että kun EKP ja kyseiset kansalliset keskuspankit ostivat Kreikan velkainstrumentteja muun muassa päätöksen 2010/281 perusteella, ne hoitivat perustehtäväänsä SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohdan ja erityisesti perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla tavoitteenaan hintavakauden säilyttäminen ja rahapolitiikan asianmukainen hoitaminen, ja toimivat kyseisen päätöksen määräyksissä kuvatuissa rajoissa (ks. kyseisen päätöksen johdanto-osan viides perustelukappale).
- 89 Ensinnäkin päätöksellä 2010/281 käyttöön otettu valtioiden, mukaan lukien Kreikan, velkainstrumenttien osto-ohjelma perustui nimenomaisesti SEUT 127 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan ja erityisesti perussäännön 18 artiklan 1 kohtaan ja käynnistettiin Kreikan valtion rahoituskriisin yhteydessä, jolloin otettiin huomioon ”rahoitusmarkkinoilla vallitsevat poikkeukselliset olosuhteet ja erityisesti tiettyjen markkinasegmenttien vakavat jännitteet, jotka haittaavat rahapolitiikan välittymismekanismien toimintaa ja sen myötä keskipitkän aikavälin hintavakauteen tähtäävän rahapolitiikan tehoa”. Tämä ohjelma oli siis kyseisen päätöksen mukaan ”osa eurojärjestelmän yhteistä

rahapolitiikkaa”, jotta voitiin ”puuttua arvopaperimarkkinoiden toiminnan häiriöihin ja palauttaa rahapolitiikan välittymismekanismin tarkoituksenmukainen toiminta” (kyseisen päätöksen johdanto-osan 2–4 perustelukappale). Kantajat eivät ole sinänsä kiistäneet näitä perusteluja vaan tyytyvät perustelemaan kyseisten tilanteiden vertailukelpoisuutta pelkästään sillä, että sekä yksityiset sijoittajat että eurojärjestelmän keskuspankit, jotka ovat ostaneet Kreikan velkainstrumentteja, olisivat Kreikan valtion velkojia, joilla on yhtäläiset oikeudet.

- 90 Tässä yhteydessä on muistutettava siitä, että perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan ”EKP:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen tehtävien hoitamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat” muun muassa ”toimia rahoitusmarkkinoilla – ostamalla ja myymällä suoraan (avistakauppana tai termiinkauppana) – euro- tai muun valuutan määräisiä saatavia ja siirtokelpoisia arvopapereita –”. Tästä seuraa, että valtion velkainstrumenttien takaisinosto-ohjelma ja näin ollen se, että eurojärjestelmän keskuspankit ostavat tällaisia instrumentteja, kuuluvat SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan keskuspankkijärjestelmän perustehtäviin, kun niitä luetaan yhdessä SEUT 282 artiklan 1 kohdan kanssa, ja että nämä toimenpiteet perustuivat konkreettisemmin perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa annettuun valtuutukseen. Tästä viimeksi mainitusta määräyksestä seuraa lisäksi, että sen, että kyseiset keskuspankit ostavat valtion velkainstrumentteja jälkimarkkinoilta, ainoana päämääränä on Euroopan keskuspankkijärjestelmän tavoitteiden saavuttaminen ja sen tehtävien täyttäminen, mikä poissulkee kaikki tähän päämäärään liittymättömät syyt, kuten aiheet saada sijoituksista suurempaa tuottoa tai toteuttaa jopa spekulatiivisia liiketoimia.
- 91 Näin ollen on todettava, että kantajat ovat toimineet sijoittajina ja säästäjinä omaan lukuunsa ja yksinomaan oman yksityisen etunsa nimissä saadakseen mahdollisimman suuren tuoton sijoituksilleen, joten he olivat eri tilanteessa kuin eurojärjestelmän keskuspankit. Vaikka kyseiset keskuspankit ovat saaneet sovellettavan yksityisoikeuden nojalla valtion velkainstrumentteja ostaessaan yksityisten sijoittajien tavoin liikkeeseen laskijana ja velallisena olevan valtion velkojan aseman, tämä yksi ainoa yhteinen seikka ei voi olla peruste katsoa, että ne olisivat samankaltaisessa tai jopa samassa tilanteessa kuin kyseiset sijoittajat. Tällaisessa yksinomaan yksityisoikeuden näkökulmasta omaksutussa lähestymistavassa ei näet otettaisi huomioon sitä oikeudellista kehystä, joka koskee toimea, jolla keskuspankit ostavat kyseisiä instrumentteja, eikä yleisen edun mukaisia tavoitteita, joita niiden oli noudatettava tässä yhteydessä sovellettavien primäärioikeuden sääntöjen nojalla, vaikka primäärioikeuden periaatteet ja tavoitteet on otettava huomioon arvioitaessa kyseisten tilanteiden vertailukelpoisuutta yhdenvertaista kohtelua koskevan yleisperiaatteen valossa (ks. edellä 87 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö).
- 92 On siis pääteltävä, että kantajat, jotka ovat ostaneet yksityisinä sijoittajina Kreikan velkainstrumentteja yksinomaan yksityiseen varallisuuteensa liittyvän intressin perusteella, riippumatta siitä, mikä oli heidän sijoituspäätöksensä täsmällinen tavoite, olivat eri tilanteessa kuin eurojärjestelmän keskuspankit, joiden sijoituspäätöstä ohjasivat yksinomaan yleisen edun mukaiset tavoitteet, joihin viitataan SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa, luettuna yhdessä SEUT 282 artiklan 1 kohdan kanssa, sekä perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa. Koska kyseiset tilanteet eivät siten ole vertailukelpoisia, 15.2.2012 tehdyn vaihtosopimuksen hyväksyminen ja täytäntöönpano eivät voi merkitä yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista.
- 93 Toiseksi kantajat eivät voi myöskään vedota perustellusti lähinnä siihen, että yksityiset sijoittajat ja eurojärjestelmän keskuspankit olisivat vastaavassa tilanteessa sen osalta, miten niiden saatavien arvon alentuminen vaikuttaa Euroopan talouteen. Kantajien mukaan pelkästään yksityisille sijoittajille sälytetyt rasitteet Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyn yhteydessä ”ovat omiaan aiheuttamaan samoja systeemisiä vaikutuksia Euroopan taloudelle” kuin eurojärjestelmän keskuspankkien yhdenvertainen osallistuminen kyseiseen uudelleenjärjestelyyn, jonka nämä ovat välttäneet tekemällä ja panemalla täytäntöön vaihtosopimuksen 15.2.2012. Vaikka oletettaisiin, että kantajat pyrkivät esittämään tällä perustelullaan, että yksityisen sektorin osallistuminen ja yhteistoimintalausekkeisiin perustuva menettely olivat omiaan loukkaamaan vakavalla tavalla yksityisten ja institutionaalisten

sijoittajien luottamusta Kreikan velkainstrumenttien perustavanlaatuisen arvoon ja siten Kreikan valtion luotettavuuteen velallisena – pelko, joka oli taustalla, kun EKP alun perin vastusti Helleenien tasavallan valikoivaa maksujen laiminlyöntiä ja sen julkisen velan osittaista uudelleenjärjestelyä (ks. edellä 78–80 kohta) – he eivät ole täsmentäneet eivätkä osoittaneet, että nämä seuraukset olivat verrattavissa seurauksiin, joita eurojärjestelmän keskuspankeille aiheutuisi, ja että ne olisivat omiaan häiritsemään kyseisen järjestelmän toimintaa samalla tavalla. Kun otetaan huomioon kyseisten keskuspankkien ostamien ja hallussa pitämien Kreikan velkainstrumenttien kokonaisarvo, jota kantajat itsekin ovat korostaneet, kyseisten pankkien mahdollinen osallistuminen euroalueen jäsenvaltion julkista velkaa koskevaan uudelleenjärjestelyyn, riippumatta siitä, oliko se sallittua SEUT 123 artiklan kannalta vai ei (ks. jäljempänä 114 kohta), olisi päinvastoin saattanut heikentää eurojärjestelmän rahoituksen eheyttä kokonaisuutena ja muun muassa sen kykyä toimia rahoitusmarkkinoilla ja pääomittaa luottolaitoksia perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja toisen luetelmakohdan mukaisesti. Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että valtion velkainstrumentit ovat samaan aikaan vakuuksia, jotka näiden keskuspankkien yleensä oletetaan hyväksyvän eurojärjestelmän luottotoimia ja kansallisten luottolaitosten likviditeetin saatavuuden ylläpitämistä varten (ks. edellä 4 kohdassa mainitun yleisasiakirjan 6 kohta). Tästä seuraa, että myös väite, jonka mukaan EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit olisivat varanneet itselleen ”etuoikeutetun” velkojan aseman yksityisen sektorin vahingoksi ”rahapoliittisen tehtävänsä verukkeella”, on hylättävä.

⁹⁴ Kolmanneksi tässä yhteydessä ei voi menestyä kantajien väite, jonka mukaan EKP olisi päätöksellään 2012/153 asettanut Kreikan velkainstrumenttien vakuuskelpoisuuden edellytykseksi lainvastaisesti sen, että kansallisten keskuspankkien hyväksi luodaan sellaisten instrumenttien takaisinosto-ohjelma, joiden luokitus on heikko eurojärjestelmän luottotoimissa. Siltä osin kuin tällä perustelulla pyritään viittaamaan epäyhdenvertaiseen kohteluun, johon EKP olisi syylistynyt yksityisten sijoittajien ja erityisesti kantajien vahingoksi, kantajat ovat niin ikään laiminlyöneet täsmentää ja osoittaa, että he olivat vastaavassa tilanteessa kuin kansalliset keskuspankit. Kuten unionin yleinen tuomioistuin on jo todennut lähinnä edellä 44 kohdassa mainitussa määräyksessään Accorinti ym. v. EKP (EU:T:2014:611, 76–78 kohta), vaikka Helleenien tasavallan velvollisuus myöntää erillistakaus kansallisille keskuspankeille osto-ohjelman muodossa perustui oikeudellisesti päätökseen 2012/153, kyseisellä velvollisuudella pyrittiin vain takaamaan se, että kyseisillä keskuspankeilla säilyy mahdollisuus hyväksyä Kreikan velkainstrumentteja asianmukaisiksi vakuuksiksi perussäännön 18 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetuissa eurojärjestelmän luottotoimissa, koska ilman tällaista erillistakausa kyseiset instrumentit eivät olisi enää täyttäneet luottokelpoisuuden alarajaa koskevia eurojärjestelmän vähimmäisvaatimuksia yleisasiakirjan asiaa koskevien perusteiden mukaisesti. Kyseisellä velvollisuudella varmistettiin siten se, että eurojärjestelmän keskuspankit säilyttävät toimintamahdollisuutensa SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohdan määräysten mukaisesti, luettuina yhdessä SEUT 282 artiklan 1 kohdan sekä perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäisen ja toisen luetelmakohdan mukaisesti, ja se koski siten tilannetta, joka ei ollut verrattavissa yksityisten sijoittajien tilanteeseen. Koska viimeksi mainitut olivat näet ostaneet Kreikan velkainstrumentteja ja pitivät niitä hallussaan yksinomaan yksityisissä tarkoituksissa, he olivat eri tilanteessa kuin eurojärjestelmän keskuspankit, joilla oli valtuuksia ja velvoitteita edellä mainittujen määräysten perusteella. Tästä seuraa, että kantajat eivät voineet vaatia yhdenvertaisen kohtelun periaatteen perusteella hyväkseen vastaavanlaista Kreikan valtion velkainstrumenttien takaisinosto-ohjelmaa.

⁹⁵ Kuten unionin yleinen tuomioistuin on jo todennut edellä 44 kohdassa mainitussa määräyksessään Accorinti ym. v. EKP (EU:T:2014:611, 85 kohta), päätöksen 2012/153 1 artiklan 1 kohdassa määrätty erillistakaus varmisti joka tapauksessa kyseisen erillistakauksen kattamien Kreikan velkainstrumenttien kokonaisuuden vakuuskelpoisuuden, mukaan lukien instrumentit, jotka oli muunnettu yhteistoimintalausekkeiden perusteella. Kyseisellä päätöksellä siis suojeltiin näitä instrumentteja, joihin kuuluvat kantajien hallussa pitämät ja vaihtamat instrumentit, sellaisia lisätappioita vastaan, joita olisi saattanut seurata niiden luokituksen heikkenemisestä tai jopa Helleenien tasavallan maksukyvyttömyydestä. Tästä seuraa, että kantajat eivät voi vedota tämänkään seikan osalta perustellusti siihen, että kyseessä olisi epäyhdenvertainen kohtelu heidän vahingokseen.

- 96 Tästä seuraa, että kantajat eivät olleet esitettyjen seikkojen ja menettelytapojen osalta, mukaan lukien 15.2.2012 tehty vaihtosopimus ja päätös 2012/153, sellaisissa vastaavissa tai samoissa tilanteissa kuin eurojärjestelmän keskuspankit, että niiden perusteella olisi voitu katsoa, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta oli loukattu.
- 97 Kantajat eivät ole näin ollen osoittaneet, että EKP olisi loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jonka vuoksi sille syntyisi sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu.
- 98 Toiseksi on korostettava pari passu -lausekkeeseen perustuvien väitteiden osalta ensinnäkin, että tällaisen säännön olemassaoloa unionin oikeusjärjestyksessä ei ole näytetty toteen.
- 99 Tässä yhteydessä on todettava, että seikalla, johon kantajat viittaavat ja jonka mukaan Principles Consultative Group (PCG) olisi esittänyt vuonna 2010 julkaisemassaan kertomuksessa, jonka otsikkona on ”Principles for Stable Capital Flows and Fair Debt Restructuring in Emerging Markets”, että pitäisi hyväksyä ”kehittyvien markkinoiden” osalta pari passu -lausekkeen soveltaminen kansainvälisellä tasolla, ei ole merkitystä sen kannalta, onko tällainen sääntö olemassa unionin oikeusjärjestyksessä. Kantajat eivät voi myöskään vedota hyödyllisellä tavalla maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL L 160, s. 1). Tässä asetuksessa todetaan päinvastoin, että kansallisissa oikeusjärjestyksissä on tältä osin huomattavia eroja, mukaan lukien velkojien nauttimat etuoikeudet (saman asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappale) ja tyydytään vahvistamaan yhdenmukaisia lakeja koskevat lainvalintasäännöt muun muassa varojen jaon osalta velkojien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi (kyseisen asetuksen johdanto-osan 21 ja 23 perustelukappale).
- 100 Lisäksi siltä osin kuin pari passu -sääntö edellyttäisi velkojien yhdenvertaista kohtelua ilman että otettaisiin huomioon sitä, että muun muassa yhtäältä yksityiset sijoittajat ja toisaalta eurojärjestelmän keskuspankit, jotka hoitavat SEUT 127 artiklassa ja perussäännön 18 artiklassa tarkoitettuja tehtäviään, ovat eri tilanteissa, tällaisen säännön tunnustaminen unionin oikeusjärjestyksessä olisi omiaan loukkaamaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, kuten edellä 87 kohdassa todetaan.
- 101 Toiseksi ja tämän seurauksena jo pelkästään pari passu -lausekkeen ottaminen sopimusehtoihin, mukaan lukien sopimusehdot, jotka liittyvät valtion velkainstrumenttien liikkeeseenlaskuun ja myyntiin ja joilla säännellään velkakirjan liikkeeseenlaskijan ja velallisen sekä haltijan ja velkojan välistä suhdetta, on omiaan tekemään siitä oikeudellisesti velvoittavan. Tämä velvoittavuus riippuisi siis riidanalaiisten joukkolainojen liikkeeseenlaskijan erityisesti niiden liikkeeseenlaskun yleishdoissa tekemästä itsenäisestä päätöksestä hyväksyä kyseisen lausekkeen soveltaminen ja sitoutua kohtelemaan velkojiaan yhdenvertaisella tavalla. Kuten EKP perustellusti väittää, tästä seuraa lisäksi, että tässä tapauksessa Kreikan velkainstrumenttien liikkeeseenlaskija, jota pari passu -lauseke mahdollisesti sitoo, on Kreikan valtio itse eivätkä eurojärjestelmän keskuspankit tällaisten instrumenttien velkojina ja haltijoina.
- 102 Todettakoon lopuksi, että kantajat eivät voi perustellusti vedota EKP:n rahapoliittisista suorista kaupoista tekemään päätökseen, joka annettiin nyt käsiteltävään asiaan liittyvien merkityksellisten seikkojen jälkeen ja joka koskee erityisten ehtojensa ja soveltamisalansa perusteella – eli sillä perusteella, että on olemassa makrotalouden sopeuttamista koskeva kokonaisvaltainen ohjelma tai Euroopan rahoitusvakausrahaston/Euroopan vakausmekanismin ennalta varautumisen ohjelma – tilanteita, jotka eivät ole verrattavissa valtiontalouden velkaantuneisuuteen liittyneeseen ennennäkemättömään kriisiin, johon Helleenien tasavalta joutui vuoden 2012 alussa ja jonka yhteydessä pari passu -lausekkeen soveltaminen riippuu nimenomaan liikkeeseenlaskuehdoista, jotka kyseisten instrumenttien liikkeeseenlaskijana oleva velallinen antaa (ks. edellä 37 kohta).
- 103 Näin ollen on katsottava, että nyt käsiteltävä kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

– Kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin ja suhteellisuusperiaatetta sekä ”johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteita” on loukattu

- 104 Kantajat arvostelevat kolmannen kanneperusteensa yhteydessä EKP:tä yhtäältä harkintavallan väärinkäytöstä, koska EKP:llä ei ole harkintavaltaa – tai se on ainakin käyttänyt tätä harkintavaltaa väärin – jonka perusteella se voisi suojella budjettiaan tappioilta, joita yksityisten velkojien on kärsittävä, ja toisaalta suhteellisuusperiaatteen sekä ”johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteiden” loukkaamisesta ”SEU 5 artiklan 4 kohdan perusteella, kun sitä luetaan yhdessä SEUT 296 artiklan kanssa”. Kun EKP on kohdellut oman etunsa ja kansallisten keskuspankkien edun mukaisesti itseään edullisemmin yksityisten velkojien vahingoksi samalla kun se on käyttänyt valtuuksia, joita kantajilla ei ole, se on käyttänyt harkintavaltaa väärin. Tällainen toimenpide ei näet kuulu rahapolitiikkaan, jolla pyritään takaamaan hintavakaus. Lisäksi EKP on suojannut 15.2.2012 tehdyllä vaihtosopimuksella rahoitusvarojaan välttämällä tappiot, joita on aiheutunut vain yksityisille velkojille ja säästäjille, ilman että sillä olisi tätä koskevaa harkintavaltaa, tai ainakin käyttänyt kyseistä harkintavaltaa väärin ”muun muassa määrittelemällä euroalueen valtion- ja hallitusten päämiesten 21.7.2011 päättämän erillistakauksen”. Kantajien mukaan tämä harkintavallan väärinkäyttö johtuu siitä, että EKP:n tekemillään toimenpiteillä tavoittelemaa konkreettista päämäärää ei ole perusteltu, joten ne ovat myös tältä kannalta mielivaltaisia. EKP:n menettelyn perusteena on näet ollut ratkaisevan tärkeä tai jopa yksinomainen tavoite luoda etuoikeutetun velkojan asema, jonka ansiosta se voi välttää Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn, toisin kuin yksityiset velkojat. Joka tapauksessa nämä EKP:n menettelytavat ja sen päätökset eivät ole suhteellisuus-, johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteiden mukaisia. Kun EKP on lopuksi laiminlyönyt ottaa huomioon yksityisten sijoittajien erityisen tilanteen neuvotellessaan vaihtosopimuksesta Helleenien tasavallan kanssa, se on rikkonut unionin oikeuden ylemmäntasoisia sääntöjä ja ylittänyt valtuuksiensa käytölle asetetut rajat vakavalla ja ilmeisellä tavalla. Yksityiset velkojat joutuivat siten yksin kantamaan perusteettomasti ja ”seuraamuksen luonteisesti” Kreikan julkiselle velalle määrätyn uudelleenjärjestelyn haitalliset seuraukset, kun taas tärkein velkoja EKP välttyi siltä. Yksityisen sektorin osallistumisen kohteena olleiden Kreikan velkainstrumenttien nimellisarvon leikkaus olisi kuitenkin varmasti ollut maltillisempi, jos EKP olisi osallistunut asianmukaisesti tähän uudelleenjärjestelyyn samalla tavoin kuin yksityiset velkojat.
- 105 EKP vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä. Se on toiminut ainoastaan neuvonantajana poliittisesti ja makrotaloudellisesti monitahoisessa neuvotteluprosessissa, jolla pyrittiin varmistamaan lukuisien velkojien ja muiden rahoituslaitosten tuki tarkoituksena välttää Helleenien tasavallan maksukyvyttömyys ja joka johti lopulta yksityisen sektorin osallistumiseen. Ei ollut myöskään EKP:n tehtävänä perustella Helleenien tasavallan antamaa lainsäädäntöä suhteellisuusperiaatteen kannalta. Koska Helleenien tasavallan päätös poissulkea EKP:n mukanaolo yksityisen sektorin osallistumisesta on unionin oikeuden mukainen, EKP:n toiminnan neuvonantajana ei voida katsoa merkitsevän sen valtuuksien epäasianmukaista käyttöä. Neuvottelemisen 15.2.2012 tehdystä vaihtosopimuksesta oli ollut teknisesti välttämätöntä Kreikan lainsäätäjän tekemän päätöksen täytäntöönpanon varmistamiseksi. EKP:n taholla ei ollut mitään intressiristiriitaa, koska sen toiminta oli ollut niiden valtuuksien mukaista, joiden nojalla sen on suojeltava taloudellista riippumattomuuttaan, jotta se voi jatkaa Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa määrättyjen tehtävien hoitamista.
- 106 Aluksi on muistutettava, että toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan silloin, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (ks. 23.10.2008, tuomio *People’s Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto*, T-256/07, Kok., EU:T:2008:461, 151 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 107 On korostettava, että kantajat kyseenalaistavat tällä kanneperusteella EKP:n menettelytapojen laillisuuden samoista syistä kuin he ovat esittäneet ensimmäisen ja toisen kanneperusteen tueksi. Kun otetaan edellä 87–96 kohdassa esitetty huomioon, kantajat eivät ole onnistuneet esittämään

objektiivisia, asiaankuuluvia ja yhtäpitäviä seikkoja, jotka olisivat omiaan osoittamaan, että EKP olisi käyttänyt harkintavaltaansa väärin, käyttänyt SEUT 127 artiklan 1 ja 2 kohtaan, luettuina yhdessä SEUT 282 artiklan 1 kohdan kanssa, ja perussäännön 18 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen ja toiseen luetelmakohtaan perustuvaa laajaa harkintavaltaansa väärin tai ylittänyt ilmeisellä ja vakavalla tavalla edellä 67–69 kohdassa mainituissa periaatteissa tarkoitettua harkintavaltansa tai rahapoliittisten valtuuksiensa rajat.

- 108 Sitä, että tekemällä ja panemalla täytäntöön 15.2.2012 tehty vaihtosopimus on luotu väitetty eurojärjestelmän keskuspankkien ”etuoiikeutetun velkojan asema” Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyn välttämiseksi yksityisen sektorin osallistumisen yhteydessä ja yhteistoimintalausekkeiden soveltamisen nojalla, ei voida pitää väärinkäyttönä tai EKP:n toimivallan rajojen ylityksenä. Nämä toimenpiteet kuuluvat päinvastoin sen toimivallan käyttämiseen ja perustehtävien hoitamiseen siinä mielessä, että niillä pyrittiin nimenomaan säilyttämään kyseisten keskuspankkien harkintavalta ja varmistamaan eurojärjestelmän asianmukaisen toiminnan jatkuvuus (ks. edellä 93 kohta). Sama pätee päätökseen 2012/153, koska sillä velvoitetaan Helleenien tasavalta antamaan kansallisille keskuspankeille erillistakaus, jotta nämä voisivat edelleen hyväksyä Kreikan velkainstrumentit asianmukaisiksi vakuuksiksi eurojärjestelmän luottotoimissa EKP:n perussäännön 18 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettulla tavalla (ks. edellä 94 kohta).
- 109 Harkintavallan väärinkäyttöä koskevat väitteet on näin ollen hylättävä.
- 110 Todettakoon lopuksi, että perustelut, joita on esitetty suhteellisuusperiaatteen sekä ”johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteiden loukkaamista” sekä ”SEU 5 artiklan 4 kohdan ja SEUT 296 artiklan säännösten, kun niitä luetaan yhdessä”, rikkomista koskevien väitteiden tueksi, ovat niin lyhyitä, epämääräisiä ja epätasällisiä, että niiden perusteella ei ole mahdollista selvittää, millä tavoin kyseiset väitteet poikkeavat jo arvioituista ja hylätyistä väitteistä. Näin ollen nämäkin väitteet on hylättävä.
- 111 Näin ollen väitteitä, jotka on esitetty kolmannen kanneperusteen yhteydessä, ei voida hyväksyä, eikä EKP voi joutua sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen niiden perusteella.
- Kanneperuste, jonka mukaan SEUT 123 ja SEUT 127 artiklaa sekä perussäännön 21 artiklaa on rikottu
- 112 Kantajat väittävät neljännen kanneperusteen yhteydessä EKP:n rikkoneen SEUT 123 ja SEUT 127 artiklaa sekä perussäännön 21 artiklaa. Se on heidän mielestään ylittänyt näihin sääntöihin perustuvan laajan harkintavaltansa ilmeisellä ja vakavalla tavalla neuvotellessaan 15.2.2012 tehdystä vaihtosopimuksesta ja saadessaan etuoiikeutetun velkojan aseman, josta ei ole säädetty voimassa olevissa säännöksissä. Tämä pätee erityisesti sen vuoksi, että EKP oli intressiristiriitatilanteessa, kun otetaan huomioon sen asema ”troikassa” ja euroryhmässä, Helleenien tasavallan velkojana ja SEUT 127 artiklassa tarkoitettuna rahapolitiikan hoitajana. Näitä toimenpiteitä ei voida perusteella EKP:n riippumattomuudella tai autonomialla, sellaisina kuin ne on tunnustettu perussopimuksissa, koska toimenpiteet ja rahapoliittiset päätökset, joiden osalta EKP on toimivaltainen, on tarkoitettu unionin yleisten päämäärien tavoittelemiseen ja niiden yhteydessä on noudatettava unionin oikeutta, johon kuuluu yhdenvertaisen kohtelun periaate. Kantajat lisäävät, että ”joko EKP on ylittänyt toimivallan, joka sille on annettu SEUT 127 artiklassa, ja käyttänyt harkintavaltaansa väärin, tai rikkonut SEUT 123 artiklaa”. Kantajat katsovat, että vaikka hintavakaus on rahapolitiikan tavoitteena, rahoitusmarkkinoiden vakaus, joka on saatu tuella, jota on annettu ostamalla vaikeuksissa olevan euroalueen valtion velkainstrumentteja, ei kuulu eurojärjestelmän tehtäviin.
- 113 EKP vaatii tämän kanneperusteen hylkäämistä.

- 114 On riittävää todeta, että tämän kanneperusteen tueksi esitetyt perustelut ovat erityisen epämääräisiä ja lyhyitä ja että ne ovat suureksi osaksi päällekkäisiä niiden perustelujen kanssa, joita esitettiin toisen ja kolmannen kanneperusteen tueksi, joten edellä 87–96 ja 107–110 kohdassa esitettyjä näkemyksiä sovelletaan soveltuvin osin. Nämä perustelut ovat lisäksi lähtökohtaisesti ristiriidassa, koska niillä on tarkoitus tukea SEUT 123 artiklan rikkomista koskevaa väitettä, kun kyseistä määräystä luetaan yhdessä perussäännön 21 artiklan kanssa. Kuten kantajat näet itse esittävät, EKP:n riidanalaisilla menettelytavoilla, erityisesti 15.2.2012 tehdyn vaihtosopimuksen tekemisellä pyrittiin välttämään se, että eurojärjestelmän keskuspankit osallistuvat Kreikan julkisen velan uudelleenjärjestelyyn uhraamalla osan sijoitussalkuissaan olevien Kreikan velkainstrumenttien arvosta. On kuitenkin korostettava, että tällainen ehdoton osallistuminen olisi nimenomaan saatettu luokitella toimenpiteeksi, jolla on vastaava vaikutus kuin sillä, että kyseiset keskuspankit ostavat suoraan kyseisiä valtion velkainstrumentteja, mikä on kielletty SEUT 123 artiklassa.
- 115 Näin ollen väitteitä, joihin on vedottu neljännen kanneperusteen yhteydessä, ei voida hyväksyä eikä EKP voi joutua sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen niiden perusteella.
- 116 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että yksikään kantajien esittämistä lainvastaisuusperusteista ei täytä EKP:n vastuun syntymisen ensimmäistä edellytystä SEUT 340 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitettulla tavalla. Vahingonkorvausvaatimukset on näin ollen hylättävä siltä osin kuin ne perustuvat siihen, että EKP olisi sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa lainvastaisesta toimesta, jo pelkästään tästä syystä ja ilman että olisi tarpeen arvioida vahingon tosiasiallisuutta ja väitetyn menettelytavan ja väitetyn vahingon välisen syy-yhteyden olemassaoloa.

2. EKP:n sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu lainmukaisesta lainsäädäntötoimesta

- 117 Kantajat väittävät toissijaisesti kärsineensä oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla epätavallista ja erityistä vahinkoa, joka antaa heille oikeuden korvaukseen, vaikka EKP ei olisi toiminut lainvastaisesti. Tässä tapauksessa heidän oikeuksiensa ”ydinsisältöä on heikennetty suhteettomalla ja kestävämmällä tavalla” sen vuoksi, että he ovat Kreikan velkasitoumuksien haltijoita, koska kyseisten velkainstrumenttien nimellisarvoa on leikattu suhteettomasti.
- 118 EKP kiistää sekä sen, että unionin oikeudessa olisi olemassa järjestely, joka koskisi lainmukaiseen toimeen perustuvaa vastuuta, että sen, että tässä tapauksessa olisi aiheutunut epätavallista ja erityistä vahinkoa.
- 119 Siltä osin kuin kyseessä on unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu sen lainsäädäntötoimivaltaan kuuluvasta lainmukaisesta toimesta, unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, joka on sovellettavissa soveltuvin osin SEUT 340 artiklan kolmanteen alakohtaan perustuvaan EKP:n sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen, ilmenee, että unionin oikeuden nykytilassa jäsenvaltioiden oikeusjärjestysten keskinäinen vertailu ei mahdollista sellaisen järjestelmän olemassaolon vahvistamista, jossa unioni voisi joutua sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen lainmukaisesta lainsäädäntötoiminnastaan (ks. tuomio 14.10.2014, Buono ym. v. komissio, C-12/13 P ja C-13/13 P, Kok., EU:C:2014:2284, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tässä tapauksessa tietyt kantajien tarkoittamat toimet, kuten päätös 2012/153, kuuluvat EKP:n päätöksentekotoimivallan käyttöön. Näin ollen ja jo pelkästään tällä perusteella vahingonkorvausvaatimus on hylättävä siltä osin kuin kyseessä ovat EKP:n toteuttamat yleisesti sovellettavat toimet tai se, että se on kieltäytynyt toteuttamasta tällaista toimea, kuten edellä 73 kohdassa todetaan.
- 120 Lisäksi on täsmennettävä, että kantajat eivät voi tässä tapauksessa väittää, että heille olisi aiheutunut epätavallista ja erityistä vahinkoa, jonka vuoksi tällaisen vastuun syntyminen olisi perusteltua siinä tapauksessa, että se pitäisi kuitenkin lähtökohtaisesti tunnustaa. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee näet, että yhtäältä vahinko on ”epätavallista”, kun se on suurempi kuin kyseisen talouden alan toimintaan kuuluvat taloudelliset riskit (ks. tuomio 7.11.2012, Syndicat des thoniers méditerranéens

ym. v. komissio, T-574/08, EU:T:2012:583, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Toisaalta vahinkoa on pidettävä ”erityisenä”, kun kyseinen toimi vaikuttaa erityiseen taloudellisten toimijoiden ryhmään suhteettomalla tavalla muihin toimijoihin verrattuna (tuomio 28.4.1998, Dorsch Consult v. neuvosto ja komissio, T-184/95, Kok., EU:T:1998:74, 80 kohta ja tuomio 10.2.2004, Afrikanische Frucht-Compagnie ja Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. neuvosto ja komissio, T-64/01 ja T-65/01, Kok., EU:T:2004:37, 151 kohta).

- 121 Tässä tapauksessa vahinko, johon kantajat vetoavat, ei ole suurempi kuin rahoitusalan toimintaan, erityisesti valtion liikkeeseen laskemia jälkimarkkinakelpoisia velkainstrumentteja koskeviin toimenpiteisiin kuuluvat taloudelliset riskit, etenkin silloin kun tällä valtiolla on, kuten Helleenien tasavallalla vuodesta 2009 lähtien, alennettu luottoluokitus. Riippumatta yleisperiaatteesta, jonka mukaan jokaisen velkojan on kannettava velallisensa ja myös valtion maksukyvyttömyyttä koskeva riski, tällaisia toimenpiteitä toteutetaan päinvastoin erityisen volatiileilla markkinoilla, joihin vaikuttavat usein sattumanvaraiset tekijät ja riskit, jotka eivät ole valvottavissa, tällaisten instrumenttien arvon laskun tai nousun osalta, mikä voi houkutellessa spekulointiin korkean tuoton saamiseksi hyvin lyhyessä ajassa. Vaikka oletettaisiin, että kaikki kantajat eivät olisi osallistuneet spekulatiivisiin toimenpiteisiin, heidän olisi näin ollen pitänyt tietää nämä sattumanvaraiset tekijät ja riskit, jotka liittyivät heidän ostamiensa instrumenttien arvon mahdollisesti huomattavaan alentumiseen. Tämä pitää paikkansa erityisesti sen vuoksi, että Kreikan valtio oli jo ennen rahoituskriisinsä alkamista vuonna 2009 erittäin velkaantunut ja sen alijäämä oli hyvin suuri. Näin ollen vahinkoa, jota on aiheutunut yksityisen sektorin osallistumisen vuoksi, ei voida pitää edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla ”epätavallisena”.
- 122 Ei ole myöskään mahdollista pitää tätä vahinkoa ”erityisenä”, koska kantajiin sovellettiin yksityisen sektorin osallistumista koskevaa järjestelyä ja Kreikan lakiin nro 4050/2012 perustuvaa leikkausmekanismia samalla tavoin kuin kaikkiin muihinkin yksityisiin sijoittajiin eurojärjestelmän keskuspankkeja lukuun ottamatta. Näissä olosuhteissa ja kyseisessä laissa yleisluontoisesti ja objektiivisesti muun muassa riidanalaisten instrumenttien sarjanumeroiden perusteella yksilöityjen asianomaisten sijoittajien suuren määrän vuoksi kantajien ei voida katsoa kuuluvan erityiseen taloudellisten toimijoiden ryhmään, joihin toimi kohdistui suhteettomasti muihin toimijoihin verrattuna.
- 123 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, ilman että olisi tarpeen arvioida ensi kertaa vastauskirjelmässä esitettyjen todisteiden tutkimisedellytysten täyttymistä, määrätä EKP:tä esittämään 15.2.2012 päivättyä vaihtosopimusta tai pyytää asiantuntijalausuntoa aiheutuneiden vahinkojen suuruuden määrittämistä varten.

Oikeudenkäyntikulut

- 124 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja EKP on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut EKP:n vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Alessandro Accorinti ja muut kantajat, joiden nimet mainitaan liitteessä, tuomitaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Prek

Labucka

Kreuschitz

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä lokakuuta 2015.

Allekirjoitukset

Liite

Michael Achererl, kotipaikka Bressanone (Italia),
Giuliano Agostinetti, kotipaikka Mestre (Italia),
Marco Alagna, kotipaikka Milano (Italia),
Riccardo Alagna, kotipaikka Milano,
Agostino Amalfitano, kotipaikka Forio (Italia),
Emanuela Amsler, kotipaikka Torino (Italia),
Francine Amsler, kotipaikka Torino,
Alessandro Anelli, kotipaikka Bellinzago Novarese (Italia),
Angelo Giovanni Angione, kotipaikka Potenza (Italia),
Giancarlo Antonelli, kotipaikka Verona (Italia),
Giuseppe Aronica, kotipaikka Licata (Italia),
Elisa Arsenio, kotipaikka Sesto San Giovanni (Italia),
Pasquale Arsenio, kotipaikka Sesto San Giovanni,
Luigi Azzano, kotipaikka Concordia Sagittaria (Italia),
Giovanni Baglivo, kotipaikka Lecce (Italia),
Mario Bajeli, kotipaikka Bergamo (Italia),
Mario Stefano Baldoni, kotipaikka Matera (Italia),
Giulio Ballini, kotipaikka Lonato (Italia),
Antonino Barbara, kotipaikka Napoli (Italia),
Armida Baron, kotipaikka Cassola (Italia),
Paolo Baroni, kotipaikka Rooma (Italia),

Lucia Benassi, kotipaikka Scandiano (Italia),
Michele Benelli, kotipaikka Madignano (Italia),
Erich Bernard, kotipaikka Lana (Italia),
Flaminia Berni, kotipaikka Rooma,
Luca Bertazzini, kotipaikka Monza (Italia),
Adriano Bianchi, kotipaikka Casale Corte Cerro (Italia),
Massimiliano Bigi, kotipaikka Montecchio Emilia (Italia),
Daniele Fabrizio Bignami, kotipaikka Milano,
Sergio Borghesi, kotipaikka Coredo (Italia),
Borghesi Srl, kotipaikka Cles (Italia),
Sergio Bovini, kotipaikka Cogoleto (Italia),
Savino Brizzi, kotipaikka Torino,
Annunziata Brum, kotipaikka Badiola (Italia),
Christina Brunner, kotipaikka Laives (Italia),
Giovanni Busso, kotipaikka Caselette (Italia),
Fabio Edoardo Cacciuttolo, kotipaikka Milano,
Vincenzo Calabrò, kotipaikka Rooma,
Carlo Cameranesi, kotipaikka Ancona (Italia),
Giuseppe Campisciano, kotipaikka Besana in Brianza (Italia),
Allegra Canepa, kotipaikka Pisa (Italia),
Luca Canonaco, kotipaikka Como (Italia),
Piero Cantù, kotipaikka Vimercate (Italia),
Fabio Capelli, kotipaikka Tortone (Italia),
Gianluca Capello, kotipaikka San Remo (Italia),
Sergio Capello, kotipaikka San Remo,
Filippo Caracciolo Di Melito, kotipaikka Lucca (Italia),
Mario Carchini, kotipaikka Carrare (Italia),

Elena Carra, kotipaikka Rooma,
Claudio Carrara, kotipaikka Nembro (Italia),
Filippo Carosi, kotipaikka Rooma,
Ivan Michele Casarotto, kotipaikka Verona,
Anna Maria Cavagnetto, kotipaikka Torino,
Gabriele Lucio Cazzulani, kotipaikka Segrate (Italia),
Davide Celli, kotipaikka Rimini (Italia),
Antonio Cerigato, kotipaikka Ferrara (Italia),
Paolo Enrico Chirichilli, kotipaikka Rooma,
Celestino Ciocca, kotipaikka Rooma,
Mariagiuseppa Civale, kotipaikka Milano,
Benito Colangelo, kotipaikka Bollate (Italia),
Roberto Colicchio, kotipaikka Milano,
Edoardo Colli, kotipaikka Trieste (Italia),
Nello Paolo Colombo, kotipaikka Casatenovo (Italia)
Mario Concini, kotipaikka Tuenno (Italia),
Marika Congestrì, kotipaikka S. Onofrio (Italia),
Luigi Corsini, kotipaikka Pistoia (Italia),
Maria Chiara Corsini, kotipaikka Genova (Italia),
Aniello Cucurullo, kotipaikka Civitavecchia (Italia),
Roberto Cugola, kotipaikka Melara (Italia),
Roberto Cupioli, kotipaikka Rimini,
Giuseppe D'Acunto, kotipaikka Lucca,
Nazzareno D'Amici, kotipaikka Rooma,
Stefano D'Andrea, kotipaikka Ancona,
Rosa D'Antonio, kotipaikka Ercolano (Italia),
Michele Danelon, kotipaikka Gruaro (Italia),

Piermaria Carlo Davoli, kotipaikka Milano,
Iole De Angelis, kotipaikka Rooma,
Roberto De Pieri, kotipaikka Treviso (Italia),
Stefano De Pieri, kotipaikka Martellago (Italia),
Ario Deasti, kotipaikka San Remo,
Stefano Marco Debernardi, kotipaikka Aosta (Italia),
Gianfranco Del Mondo, kotipaikka Casoria (Italia),
Salvatore Del Mondo, kotipaikka Gaeta (Italia),
Gianmaria Dellea, kotipaikka Castelveccana (Italia),
Rocco Delsante, kotipaikka Langhirano (Italia),
Gianmarco Di Luigi, kotipaikka Sant'Antimo (Italia),
Alessandro Di Tomizio, kotipaikka Reggello (Italia),
Donata Dibenedetto, kotipaikka Altamura (Italia),
Angela Dolcini, kotipaikka Pavia (Italia),
Denis Dotti, kotipaikka Milano,
Raffaele Duino, kotipaikka San Martino Buon Albergo (Italia),
Simona Elefanti, kotipaikka Montecchio Emilia,
Maurizio Elia, kotipaikka Rooma,
Claudio Falzoni, kotipaikka Besnate (Italia),
Enrico Maria Ferrari, kotipaikka Rooma,
Giuseppe Ferraro, kotipaikka Pago Vallo Lauro (Italia),
Fiduciaria Cavour Srl, kotipaikka Rooma,
Giorgio Filippello, kotipaikka Caccamo (Italia),
Giovanni Filippello, kotipaikka Caccamo,
Dario Fiorin, kotipaikka Venetsia (Italia),
Guido Fortunati, kotipaikka Verona,
Achille Furioso, kotipaikka Agrigente (Italia),

Monica Furlanis, kotipaikka Concordia Sagittaria,
Vitaliano Gaglianese, kotipaikka San Giuliano Terme (Italia),
Antonio Galbo, kotipaikka Palermo,
Gianluca Gallino, kotipaikka Milano,
Giandomenico Gambacorta, kotipaikka Rooma,
Federico Gatti, kotipaikka Besana in Brianza,
Raffaella Maria Fatima Gerardi, kotipaikka Lavello (Italia),
Mauro Gini, kotipaikka Bressanone
Barbara Giudiceandrea, kotipaikka Rooma,
Riccardo Grillini, kotipaikka Lugo (Italia),
Luciano Iaccarino, kotipaikka Verona,
Vittorio Iannetti, kotipaikka Carrare,
Franz Anton Inderst, kotipaikka Marlengo (Italia),
Alessandro Lepore, kotipaikka Giovinazzo (Italia),
Hermann Kofler, kotipaikka Merano (Italia),
Fabio Lo Presti, kotipaikka Ponte San Pietro (Italia),
Silvia Locatelli, kotipaikka Brembate (Italia),
Nicola Lozito, kotipaikka Grumo Appula (Italia),
Rocco Lozito, kotipaikka Grumo Appula,
Fabio Maffoni, kotipaikka Soncino (Italia),
Silvano Maffoni, kotipaikka Orzinuovi (Italia),
Bruno Maironi Da Ponte, kotipaikka Bergamo (Italia),
Franco Maironi Da Ponte, kotipaikka Bergamo,
Michele Maironi Da Ponte, kotipaikka Bergamo,
Francesco Makovec, kotipaikka Lesmo (Italia),
Concetta Mansi, kotipaikka Matera,
Angela Marano, kotipaikka Melito di Napoli (Italia),

Bruno Marchetto, kotipaikka Milano,
Fabio Marchetto, kotipaikka Milano,
Sergio Mariani, kotipaikka Milano,
Lucia Martini, kotipaikka Scandicci (Italia),
Alessandro Mattei, kotipaikka Treviso,
Giorgio Matterazzo, kotipaikka Seregno (Italia),
Mauro Mazzone, kotipaikka Verona,
Ugo Mereghetti, kotipaikka Brescia (Italia),
Ugo Mereghetti, Fulvia Mereghettin nimissä ja lukuun, kotipaikka Casamassima (Italie),
Vitale Micheletti, kotipaikka Brescia,
Giuseppe Mignano, kotipaikka Genova,
Fabio Mingo, kotipaikka Ladispoli (Italia),
Giovanni Minorenti, kotipaikka Guidonia Montecelio (Italia),
Filippo Miuccio, kotipaikka Rooma,
Fiduciaria Cavour Srl, kotipaikka Rooma,
Fulvio Moneta Caglio de Suvich, kotipaikka Milano,
Giancarlo Monti, kotipaikka Milano,
Angelo Giuseppe Morellini, kotipaikka Besana in Brianza,
Barbara Mozzambani, kotipaikka San Martino Buon Albergo,
Mario Nardelli, kotipaikka Gubbio (Italia),
Eugenio Novajra, kotipaikka Udine (Italia),
Giorgio Omizzolo, kotipaikka Baone (Italia),
Patrizia Paesani, kotipaikka Rooma,
Daniela Pajetta, kotipaikka Arona (Italia),
Luigi Paparo, kotipaikka Volla (Italia),
Davide Pascale, kotipaikka Milano,
Salvatore Pasciuto, kotipaikka Gaeta,

Sergio Pederzani, kotipaikka Ossuccio (Italia),
Aldo Perna, kotipaikka Napoli,
Marco Piccinini, kotipaikka San Mauro Torinese (Italia),
Nicola Piccioni, kotipaikka Soncino,
Stefano Piedimonte, kotipaikka Napoli,
Mauro Piliago, kotipaikka Bolzano (Italia),
Vincenzo Pipolo, kotipaikka Rooma,
Johann Poder, kotipaikka Silandro (Italia),
Giovanni Polazzi, kotipaikka Milano,
Santo Pullarà, kotipaikka Rimini,
Patrizio Ragusa, kotipaikka Rooma,
Rosangela Raimondi, kotipaikka Arluno (Italia),
Massimo Ratti, kotipaikka Milano,
Gianni Resta, kotipaikka Imola (Italia),
Giuseppe Ricciarelli, kotipaikka San Giustino (Italia),
Enrica Rivi, kotipaikka Scandiano,
Maria Rizescu, kotipaikka Pesaro (Italia),
Alessandro Roca, kotipaikka Torino,
Mario Romani, kotipaikka Milano,
Claudio Romano, kotipaikka Napoli,
Gianfranco Romano, kotipaikka Pisticci (Italia),
Ivo Rossi, kotipaikka Nettuno (Italia),
Alfonso Russo, kotipaikka Scandiano,
Iginio Russolo, kotipaikka San Quirino (Italia),
Francesco Sabato, kotipaikka Barcelona (Espanja),
Giuseppe Salvatore, kotipaikka Silvi (Italia),
Luca Eudilio Sarzi Amadè, kotipaikka Milano,

Tiziano Scagliola, kotipaikka Terlizzi (Italia),
Antonio Scalzullo, kotipaikka Avellino (Italia),
Liviano Semeraro, kotipaikka Gavirate (Italia),
Laura Liliana Serpente, kotipaikka Ancona (Italia),
Maria Grazia Serpente, kotipaikka Ancona,
Luciana Serra, kotipaikka Milano,
Giuseppe Silecchia, kotipaikka Altamura,
Paolo Sillani, kotipaikka Bergamo,
Vincenzo Solombrino, kotipaikka Napoli,
Patrizia Spiezia, kotipaikka Casoria,
Alberto Tarantini, kotipaikka Rooma,
Halyna Terentyeva, kotipaikka Concordia Sagittaria,
Vincenzo Tescione, kotipaikka Caserta (Italia),
Riccardo Testa, kotipaikka Cecina (Italia),
Salvatore Testa, kotipaikka Pontinia (Italia),
Nadia Toneatti, kotipaikka Trieste,
Giuseppe Ucci, kotipaikka Como,
Giovanni Urbanelli, kotipaikka Pescara,
Giuseppina Urciuoli, kotipaikka Avellino,
Amelia Vaccaro, kotipaikka Chiavari (Italia),
Maria Grazia Valentini, kotipaikka Tuenno,
Nicola Varacalli, kotipaikka Occhieppo Superiore (Italia),
Giancarlo Vargiu, kotipaikka Bologna (Italia),
Salvatore Veltri Barraco Alestra, kotipaikka Marsala (Italia),
Roberto Vernerio, kotipaikka Milano,
Vincenza Vigilia, kotipaikka Castello d'Agogna (Italia),
Celso Giuliano Vigna, kotipaikka Castel San Pietro Terme (Italia),

Roberto Vignoli, kotipaikka Santa Marinella (Italia),

Georg Weger, kotipaikka Merano,

Albino Zanichelli, kotipaikka Busana (Italia),

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt	2
Asian tausta	2
Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset	9
Oikeudellinen arviointi	10
1. EKP:n sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu lainvastaisen toimen perusteella.....	10
Tutkittavaksi ottaminen	10
Asiakysymys	14
Edellytykset, joiden täytyessä EKP aiheuttaa unionille vastuun SEUT 268 ja SEUT 340 artiklan nojalla.....	14
EKP:n lainvastaiseksi väitetty menettelytapa	15
– Alustavia huomautuksia	15
– Kanneperuste, jonka mukaan luottamuksensuojan periaatetta on loukattu	15
– Kanneperuste, jonka mukaan ”yksityisten velkojien” yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on loukattu ja pari passu -lauseketta rikottu	19
– Kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin ja suhteellisuusperiaatetta sekä ”johdonmukaisuus- ja rationaalisuusperiaatteita” on loukattu	24
– Kanneperuste, jonka mukaan SEUT 123 ja SEUT 127 artiklaa sekä perussäännön 21 artiklaa on rikottu	25
2. EKP:n sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu lainmukaisesta lainsäädäntötoimesta	26
Oikeudenkäyntikulut	27